

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความรู้ความเข้าใจต่อเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
Knowledge and Comprehension Towards Self-Sufficient Economy
of Agricultural Technology Faculty's students
King Mongkut's Institute of Technology

โดย
นายปฐมพงศ์ ชุมทอง

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

พ.ศ. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Knowledge and Comprehension Towards Self-Sufficient Economy

of Agricultural Technology Faculty's Students

King Mongkut's Institute of Technology

T095989

โดย

นายปรุ้มพงศ์ ชุมทอง

รฟ.
ร/141 ค
2550

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน <u>95989</u>
วันเดือนปี <u>23 MAY 2009</u>

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

พ.ศ. 2550

b. <u>6.11859A1b</u>
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำใบใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

ความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
Knowledge and Comprehension Towards Self-Sufficient Economy
of Agricultural Technology Faculty's Students
King Mongkut's Institute of Technology

โดย

นายปฐมพงศ์ ชุมทอง

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 25 เดือน เมษายน พ.ศ. 2550

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา หมั่นเก็บ)

กรรมการปัญหาพิเศษ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนากร)

หัวหน้าภาควิชา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชุกรณ์ ชันธุ์ศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

: Knowledge and Comprehension Towards Self-Sufficient Economy of Agricultural Technology Faculty's Students, King Mongkut's Institute of Technology

โดย : นายปฐมพงศ์ ชุมทอง

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา หมั่นเก็บ)

25 / เมษายน / 2550

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 231 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และไคสแคว์ ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 20.59 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 2 (ต่อเนื่อง) สังกัดภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานครพักอาศัยอยู่ในหอพักเอกชน การเดินทางมายังสถานศึกษาโดยรถประจำทาง มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001 – 6,000 บาท บิดาประกอบอาชีพ รับราชการ มารดาประกอบอาชีพค้าขาย ครอบครัวไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร ผลการประเมินการรับรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับทราบและรู้จักเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงร้อยละ 96.1 โดยรับรู้มาแล้วมากกว่า 2 ปี ทางสื่อโทรทัศน์ โดยมีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์สูง และมีทัศนคติเชิงบวกต่อเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าอายุ และชั้นปี มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์หลายๆ ท่านในภาควิชาโดยเฉพาะ ผศ. ดร. ปัญญา หมั่นเก็บ ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ ที่ให้ความกรุณาคอยชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษาแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ และเอาใจใส่เป็นอย่างดี ในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ อีกทั้ง ผศ. ศุภสมบุญ อึ้งรัตนากร ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษ ที่คอยให้คำปรึกษา และคอยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกคน ที่สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณเพื่อนๆ และน้องๆ ภาควิชาเทคนิคเกษตร ทุกคนที่ให้ความร่วมมือและคอยให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ตลอดจนกำลังใจ จนทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ มารดา และพี่สาว ของข้าพเจ้าที่ให้การสนับสนุนและคอยเป็นกำลังใจทุกครั้งที่มีปัญหา

ปฐมพงศ์ ชุมทอง

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(จ)
สารบัญภาพ	(ข)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	3
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	5
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	11
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	15
แนวคิดเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
ระยะเวลาที่ทำการวิจัย	42
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการวิจารณ์ผล	43
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
ตอนที่ 2 ประเมินการรับรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	51
ตอนที่ 3 ประเมินความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	54
ตอนที่ 4 ทัศนคติของนักศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	57
ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ต่อความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	59
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	73
วิจารณ์ผลการศึกษา	73

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	76
สรุปผลการวิจัย	76
ปัญหาจากการดำเนินงานวิจัย	79
ข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานวิจัย	79
ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยครั้งต่อไป	80
เอกสารอ้างอิง	81
ภาคผนวก ก ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	85
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	89
ภาคผนวก ค แผนการดำเนินงานและงบประมาณที่ใช้ในการวิจัย	96

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม	36
2 แสดงจำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภาควิชา	37
3 แสดงจำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปี	37
4 แสดงการกำหนดระดับความรู้ความเข้าใจ	41
5 เกณฑ์การให้คะแนนและระดับความคิดเห็น	41
6 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
7 แสดงจำนวนผู้ที่รู้จักและไม่รู้จักข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	51
8 สาเหตุที่รับรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	51
9 ระยะเวลาการรับรู้และรู้จักข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	52
10 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	53
11 สื่อที่ต้องการทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด	54
12 ความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาต่อเศรษฐกิจพอเพียง	55
13 ระดับความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาต่อเศรษฐกิจพอเพียง	57
14 ทศนคติของนักศึกษาต่อเศรษฐกิจพอเพียง	57
15 จำนวนนักศึกษากับทศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง	58
16 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	60
17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	61
18 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	62
19 ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	65
21 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มี ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	67
22 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	68
23 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	69
24 ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	70
25 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง	71
26 แสดงแผนการดำเนินงานและงบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัย	96

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ชั้นตอนทฤษฎีใหม่	24
2 ชั้นตอนทฤษฎีใหม่	25
3 แบบจำลองทฤษฎีใหม่บนพื้นที่ 25 ไร่	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

ความสำคัญและที่มาของการศึกษา (Statement of the Problem)

ในอดีตประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมเต็มรูปแบบ ผู้คนในประเทศรุ่นก่อนใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านเข้ามาช่วยในการพัฒนาการเกษตร เป็นต้นว่า การใช้วัวและควายมาไถนา การใช้ปุ๋ยธรรมชาติจากมูลสัตว์ และใบไม้ต่างๆ มาทำเป็นปุ๋ยคอกสำหรับนาข้าว และการปลูกพืชผักสวนครัวได้ผลดีตลอดมาหลายชั่วอายุคน ต่อมาในระยะหลัง การเกษตรสมัยใหม่เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย ใช้เครื่องจักรไถนา ใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ผู้นำของประเทศพยายามพัฒนาการเกษตรเข้าสู่อุตสาหกรรมเหมือนกับต่างประเทศ กลับมองเห็นว่าภูมิปัญญาไทยในอดีตล้ำหลังไม่ควรนำมาใช้ (กองวิชาการ ศูนย์หนังสือราชภัฏพระนคร, 2546 : 49)

เมื่อปีพุทธศักราช 2517 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไว้แม้จะเป็นเวลานานมาแล้ว แต่ผู้รับผิดชอบพัฒนาประเทศก็ไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก เพราะเศรษฐกิจของประเทศดูเหมือนกำลังเติบโตด้วยดีตามแนวทางเศรษฐกิจกระแสหลักจากการเป็นแหล่งลงทุนของต่างประเทศ จนกระทั่งเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจพองพองแตก เศรษฐกิจย่ำแย่ คำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงถูกหยิบยกมาพูดถึงมากขึ้น (อภิชาติ พันธเสน และคณะ, 2546 : 92)

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ พระองค์ทรงห่วงใยต่อทิศทางการพัฒนาประเทศและปัญหาต่างๆ อันเป็นผลกระทบจากการพัฒนาทั้งโดยตรงและโดยอ้อม (คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์, 2546) และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (สรรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม, 2544)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นศัพท์ทางวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ที่มีความหมายสำคัญยิ่ง โดยมีความหมายตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Self-Sufficient Economy” ซึ่งเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน “ทางสายกลาง” โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงทดลองด้วยพระองค์เอง จนสามารถสรุปได้ชัดเจนเพื่อให้คำตอบแก่ประเทศไทยในยามที่ประเทศกำลังสับสนกับการพัฒนาเศรษฐกิจและต้องการหาหนทางที่เหมาะสมสำหรับตนเอง แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นทรงทดลองให้เห็นจากเกษตรทฤษฎีใหม่ และได้รับการขานรับจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตรมาใช้แนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ (อภิชัย พันธเสน และคณะ, 2546 : 92)

จากที่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงวิกฤติทำให้ผู้คนเริ่มหันมาสนใจทำการเกษตรหรือดำเนินรอยตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกันมากขึ้นเพื่อที่จะสามารถพึ่งพาตนเองอยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน ในฐานะที่เป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ในด้านการเกษตรอยู่พอสมควร และก็ควรจะมีความรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงไว้บ้างเพื่อที่จะนำความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ หรือนำไปส่งเสริมเผยแพร่ต่อไป นักศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้ง และมีความความเข้าใจอย่างชัดเจนและแจ่มแจ้งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่ดีเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมและงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่ามีความรู้ความเข้าใจ ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มากน้อยเพียงใด ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ปรับปรุงช่องทางการรับรู้ ที่ง่ายต่อการเข้าใจ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective of the Study)

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Significance of the Study)

1. ทราบถึงระดับความรู้และความเข้าใจรวมถึงทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ทราบถึงปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลัง เศรษฐกิจ และสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น เช่น การสอดแทรกเนื้อหาในรายวิชาต่างๆ รวมทั้ง การเสริมทักษะและประสบการณ์จากการไปดูตัวอย่างจริง

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา (Scope and Limitation)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2549 ทุกชั้นปี

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational Definition of Terms)

ความรู้ หมายถึง การจำได้ระลึกได้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอาจจะรวมไปถึงความเข้าใจและการนำไปใช้ ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินผล

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจับใจความของเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และไม่ได้จำเพียงอย่างเดียวสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นด้วยภาษาของตนเอง

ทัศนคติ หมายถึง สภาพความพร้อมทางจิตใจของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่จะสนับสนุนหรือต่อต้านตัวบุคคล วัตถุ สถาบัน หรือสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งสภาพความพร้อมทางจิตใจดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมหลายๆ อย่าง เช่น ประสบการณ์เดิม การอบรม ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา เพศ อายุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2549 ทุกชั้นปี

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดรวมถึงการพัฒนาและบริหารประเทศ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลาง คำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ

ทฤษฎีใหม่ หมายถึง ทฤษฎีแห่งการใช้น้ำและการบริหารงานพัฒนาการเกษตรแนวใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาทางการเกษตร ซึ่งยึดถือเป็นหลักการสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร โดยการจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน คือ พื้นที่สระน้ำ 30% พื้นที่ทำนา 30% พื้นที่ทำไร่ทำสวน 30% พื้นที่อยู่อาศัย 10%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literature)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
3. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความหมายของความรู้ความเข้าใจ

คำว่า ความรู้ (Knowledge) นั้น ประพนม สโรชมาน (2520 : 124) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยการนึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือ ได้ฟัง ความรู้นี้เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วยคำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐานเป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการจำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากนัก ด้วยเหตุนี้ การจำได้จึงถือว่าเป็น กระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยา และเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิดและความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนความเข้าใจ (Comprehension) นั้น เป็นขั้นตอนต่อมาจากความรู้ โดยเป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้ความสามารถของสมองและทักษะในขั้นที่สูงขึ้นจนถึงระดับของการสื่อความหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ โดยมักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ แล้ว อาจจะโดยการฟัง การเห็น การได้ยิน หรือเขียน แล้วแสดงออกมาในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสารที่ได้ยินมาโดยคำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2549) ได้ให้ความหมายของความรู้ คือ ความเข้าใจอย่างแน่นนอนของเรื่องบางเรื่อง หรือบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งอาจจะรวมไปถึงความสามารถในการนำสิ่งนั้นไปใช้เพื่อเป้าหมายบางประการ ความสามารถในการรู้อย่างนี้เป็นสิ่งสนใจหลักของวิชาปรัชญา (ที่หลายครั้งก็เป็นเรื่องที่มีการโต้เถียงอย่างมาก) และมีสาขาที่ศึกษาด้านนี้โดยเฉพาะเรียกว่า ญาณวิทยา (Epistemology) ความรู้ในการปฏิบัติมักเป็นสิ่งที่ทราบกันในกลุ่มคน และในความหมายนี้เองที่ความรู้ันั้นถูกปรับเปลี่ยนและจัดการในหลายๆ แบบ

ชัชวาลย์ ทัดศิวัช (2549) ความรู้คือ สิ่งที่มนุษย์สร้าง ผลิต ความคิด ความเชื่อ ความจริง ความหมาย โดยใช้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ตรรกะ แสดงผ่านภาษา เครื่องหมาย และสื่อต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นไปตามผู้สร้าง ผู้ผลิตจะให้ความหมาย

ความรู้มีโครงสร้างอยู่ 2 ระดับ คือ โครงสร้างส่วนบนของความรู้ ได้แก่ Idea ปรัชญา หลักการ อุดมการณ์ โครงสร้างส่วนล่างของความรู้ ได้แก่ ภาคปฏิบัติการของความรู้ ได้แก่องค์ความรู้ที่แสดงในรูปของข้อเขียน สัญญา การแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ศิลปะ การเดินขบวนทางการเมือง โครงสร้างส่วนล่างของความรู้ มีโครงสร้างระดับลึกคือ ความหมาย (significant)

ความรู้และอำนาจเป็นสิ่งเดียวกันเพราะถูกผลิตและเคลือบไว้ภายใต้รูปแบบ 2 รูปแบบคือ

1. รูปแบบที่แสดงออกถึงความรุนแรง ได้แก่ ความรู้ทางด้านการปราบปราม การทหาร การควบคุมนักโทษ อาชญวิทยาการสงคราม จิตเวชศาสตร์
2. รูปแบบที่แสดงออกถึงความไม่รุนแรง แต่แฝงไว้ด้วยความรุนแรง ได้แก่ ความรู้ทางด้านสื่อสารมวลชน การโฆษณา การตลาด ทฤษฎีบริหารธุรกิจ ทฤษฎีทางการเมือง ความรู้ทางการศึกษา การพัฒนาและทุกสิ่ง ที่ใช้การครอบงำความคิด ผ่านปฏิบัติการทางการสร้างความรู้เพื่อ กีดกัน/เบียดขับควบคุม มนุษย์

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (2542 : 78) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไข ปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน "การแปล" ซึ่งหมายถึงความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ "การให้ความหมาย" ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ "คาดคะเน" หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

สมัย จิตหมวด (2520 : 60) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้ คืออาการสัมผัสที่มีความหมาย (Sensation) และการรับรู้เป็นการแปลหรือการตีความแห่งสัมผัสที่ได้รับออกมาเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายอันเป็นสิ่งที่รู้จักและเข้าใจกัน และในการแปลความหมายหรือการตีความของการสัมพันธ์นั้น จำเป็นที่จะต้องใช้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิม หรือความชัดเจนที่มีแต่หนหลัง

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ Benjamin S. bloom

Benjamin S. Bloom อ้างถึงใน สุภาพ วาดเขียน (2524 : 19) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่เป็นพฤติกรรมในหนังสือ Taxonomy of Education Objective ได้แบ่งจุดมุ่งหมายทางการศึกษา 3 หลักการ คือ

1. พุทธิพิสัย (Cognitive domain)
2. จิตพิสัย (Affective domain)
3. ทักษะพิสัย (Phychomotor domain)

1. พุทธิพิสัย (Cognitive domain) เป็นคุณลักษณะพฤติกรรมทางด้านปัญญา ที่บ่งบอกความสามารถทางสมอง หรือทางด้านความคิดในการเรียนรู้ หรือรับรู้เรื่องราว จำแนกลักษณะย่อยได้ 6 พฤติกรรม ดังนี้

1.1 ความรู้ – ความจำ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการจดจำเรื่องราวข้อเท็จจริง ประสบการณ์ต่างๆ เหตุการณ์ต่างๆ ในอดีตที่ผ่านมาแล้ว และเป็นการรื้อฟื้นเรื่องราวต่างๆ ในอดีตที่ยังจำได้ การวัดความรู้ สามารถแบ่งได้ 3 ด้าน คือ

- 1.1.1 ด้านเนื้อเรื่อง
- 1.1.2 ด้านวิธีการดำเนินการ
- 1.1.3 ด้านความรู้รวบยอด

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการจับใจความสำคัญจากสิ่งที่เรียนรู้มาแล้ว เป็นความสามารถในการนำความรู้ไปอธิบายสรุป เปรียบเทียบหรือการคาดคะเนเรื่องราวต่างๆ หรือเหตุการณ์ต่างๆ โดยการแสดงออกทางด้านการพูด การเขียน การแปล ความ ขยายความ การถ่ายทอด การยกตัวอย่าง การตีความ สรุปความ และการอธิบายหรือการชี้แจงสถานการณ์ ข้อเท็จจริงในเชิงสรุปอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจแบ่งได้ 3 ระดับ คือ

1.2.1 การแปลความ (Translation) คือ การแปลเรื่องราวที่มีอยู่เดิม เป็นเรื่องใหม่ แบบใหม่ คำใหม่ ประโยคใหม่ โดยไม่คำนึงถึงแบบเดิม แต่คงใจความเดิมไว้ เช่น การแปลภาษาพูดเป็นภาษาเขียน เป็นการวัดทางภาษาที่ยังคงรักษาเนื้อเรื่อง และความหมายที่สำคัญของเรื่องเดิมไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

1.2.2 การตีความ (Interpretation) คือ การเก็บความเดิมมาบันทึกใหม่ เรียบเรียงเรื่องใหม่ มองเรื่องราวเดิมในแง่ใหม่ รูปแบบผิดไปจากเดิม หรือสลับตอนกันเพื่อให้อ่าน

และเข้าใจง่าย เป็นการค้นหาหรือเปรียบเทียบความสำคัญ และความสัมพันธ์ของส่วนย่อยภายในเรื่องราว โดยสรุปเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องนั้นๆ

1.2.3 การขยายความ (Extrapolation) คือ ความสามารถในการขยายแนวความคิดให้แผ่กว้างออกไปจากข้อเท็จจริงที่ประสบอยู่ เป็นความคิดด้านการจินตนาการอย่างมีเหตุผล ไม่ใช่การเดาสุ่ม

1.3 การนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถของการนำความรู้และความเข้าใจจากประสบการณ์เดิม หรือเรื่องราวต่างๆ ที่เรียนรู้ไปแล้วไปใช้ในสถานการณ์จริง หรือ การนำข้อเท็จจริงไปแก้ปัญหาโดยการปฏิบัติ เป็นความสามารถในการนำความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ ความสามารถในการแบ่งเรื่องราว และเนื้อหาส่วนใหญ่ที่สมบูรณ์ออกเป็นส่วนย่อย และจัดส่วนย่อยให้เป็นหมวดหมู่รวมทั้งความสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน หรือการแยกประเด็นความสำคัญ และหลักการของเรื่องราว เหตุการณ์ การกระทำ ความคิดและความจริงต่างๆอย่างมีเหตุผล รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานสิ่งต่างๆให้เป็นเรื่องราว นำความรู้มาจัดระเบียบใหม่ให้เกิดเป็นโครงสร้างใหม่มีความชัดเจนมากกว่าเดิมเป็นการผูกเรื่องราวให้เป็นสิ่งแปลกใหม่ การอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นต่อข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ต่างๆเป็นขบวนการรวบรวมเรื่องราวในแง่มุมต่างๆ มาผสมผสานเป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อนอันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการสรุปตีราคาคุณภาพของเรื่องราว ผลงาน เหตุการณ์ คุณธรรม การวินิจฉัย วิเคราะห์ในเรื่องราวต่างๆ โดยสรุปถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณค่าและความเหมาะสม ความถูกต้องอย่างมีหลักเกณฑ์ หรือเป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการกำหนดเกณฑ์ (Criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสิน การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธลักษณะ (Characteristics of Cognitive domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

2. จิตพิสัย (Affective domain) หมายถึง คุณลักษณะทางด้านจิตใจ หรือความรู้สึกที่บ่งบอกพฤติกรรมเกี่ยวกับเจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล แบ่งได้ 5 ระดับ คือ

2.1 การรับรู้สิ่งเร้า คือ ความตั้งใจที่จะรับรู้สถานการณ์ ความจับใจในการรับรู้สิ่งเร้า

2.2 การตอบสนอง คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสนใจเต็มใจ และพอใจในสิ่งเร้า

2.3 การสร้างคุณค่า คือ พฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งความรู้สึกถึงคุณค่า การยอมรับและยึดมั่นคุณค่าของเรื่องราว

2.4 การจัดระบบคุณค่า คือ ความสามารถในการนำคุณค่ามาจัดระบบ โดยการจัดกลุ่มของคุณค่า หาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของคุณค่า และการกำหนดความสำคัญของคุณค่า

2.5 การสร้างลักษณะนิสัย เป็นการจัดระบบของคุณค่าตามความคิดของบุคคล โดยการปรับตนให้สอดคล้องกับวิถีทาง ความเชื่อ ความคิด และเจตคติ

3. ทักษะพิสัย (Psychomotor) พฤติกรรมทางด้านความสามารถในการใช้กลไกทางร่างกาย และการประสานงานของกล้ามเนื้อที่เกี่ยวกับความสามารถในการกระทำ การปฏิบัติและทักษะของแต่ละบุคคล แบ่งได้ 5 ลักษณะ คือ

3.1 การเลียนแบบ คือ พฤติกรรมที่เป็นการกระทำที่ลอกเลียนแบบของเดิมหรือตัวอย่างที่สนใจ

3.2 การทำตามแบบ คือ พฤติกรรมที่เป็นการกระทำตามกรอบ หรือแบบที่กำหนดตามกลุ่มเป้าหมายที่สนใจ

3.3 การทำอย่างถูกต้อง คือ พฤติกรรมที่เกิดจากการฝึกฝนให้กระทำตามหลักการ และขั้นตอนของการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การทำอย่างต่อเนื่อง คือ พฤติกรรมที่เป็นการปฏิบัติ หรือกระทำทุกชั้นตอน ที่ต่อเนื่องอย่างมีระบบ

3.5 การทำอย่างเป็นธรรมชาติ คือ พฤติกรรมที่กระทำ หรือการปฏิบัติอย่าง คล่องแคล่วจนเกิดความชำนาญ

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นการวัดพฤติกรรมของผู้เรียนโดยมี วัดอุปประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นข้อที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกให้สังเกตได้หรือวัด ได้ภายใต้เงื่อนไขหรือสถานการณ์ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นๆ รวมทั้งมีเกณฑ์ในการวัดอันเป็นที่ ยอมรับว่าผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยที่ Benjamin S. Bloom กำหนด จุดมุ่งหมายทางการศึกษา 3 หลักการ คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยที่พุทธิพิสัยจะ กล่าวถึงคุณลักษณะ 6 พฤติกรรมคือ ความรู้ – ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ส่วนจิตพิสัยจะกล่าวถึงลักษณะ 5 พฤติกรรม คือ การรับรู้สิ่ง ใจ การตอบสนอง การสร้างคุณค่า การจัดระบบคุณค่า และการสร้างลักษณะนิสัย ส่วนทักษะ พิสัยจะกล่าวถึงคุณลักษณะ 5 พฤติกรรม คือ การเลียนแบบ การทำตามแบบ การทำอย่าง ถูกต้อง การทำอย่างต่อเนื่อง และการทำอย่างเป็นธรรมชาติ

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2549) ได้อธิบายเพิ่มเติมความรู้ภายใต้บริบทเฉพาะ (Situating Knowledge) คือความรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจงไปที่บางบริบท บางสิ่ง บางสถานการณ์

กระบวนการสร้างความรู้บางอย่าง เช่น การลองผิดลองถูก หรือการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ มักก่อให้เกิดความรู้ที่อยู่ภายใต้บริบทเฉพาะ ประโยชน์หนึ่งของ กระบวนการ วิทยาศาสตร์ คือทฤษฎีที่ได้จากระเบียบวิธีนี้ มักจะอิงกับบริบทเฉพาะน้อยกว่าวิธีอื่น ๆ ความรู้ ภายใต้บริบทเฉพาะมักแฝงอยู่ในภาษา วัฒนธรรม หรือประเพณี นักวิทยาศาสตร์ ลัทธิจักรวรรดินิยม ทางวัฒนธรรม กล่าวว่าการเกิดขึ้นของ วัฒนธรรมเดียวทำให้ความรู้ท้องถิ่นบางอย่างถูกทำลายลง

บางแง่มุมของความรู้ก่อให้เกิดลักษณะทางสังคม ตัวอย่างเช่น ความรู้นั้นเป็นรูปแบบหนึ่ง ของ ทูนาทางสังคม สังคมวิทยาความรู้ศึกษากระบวนการที่สังคมและความรู้มีการกระทำต่อกัน ทั้งปัจเจกและสังคมต่าง ๆ ได้รับความรู้ผ่านทางประสบการณ์ การสังเกต และการอุปนัย การที่ ความรู้นี้แพร่กระจายถูกศึกษาในการแพร่กระจาย ทฤษฎีการแพร่กระจายของนวัตกรรมศึกษา ปัจจัยที่ทำให้ผู้คนตระหนัก ทดลอง และนำแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้ ซึ่งสามารถช่วย อธิบายพัฒนาการของความรู้ได้

ลักษณะ สรีวิวัฒน์ (2530 : 88) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเข้าใจ คือ กระบวนการ ทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถครุ่นคิดถึงสิ่งนั้น และสามารถใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มโนทัศน์ (Concept) เพื่อจัดกับกับสิ่งนั้นได้อย่างเพียงพอ สิ่งที่ถูกกล่าวถึงนี้อาจจะมีลักษณะเป็นนามธรรม หรือเป็นสิ่งที่ทางกายภาพก็ได้ เช่น บุคคล สถานการณ์ และสาร

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง การเรียนรู้ ความจดจำ โดยผ่านสื่อประสาทสัมผัสต่างๆ อาจจะเป็นการหรือ โดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ซึ่งสามารถนำความรู้ หรือวิทยาการเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความเข้าใจและเมื่อเข้าใจอย่างถ่องแท้แน่นอนแล้วก็จะสามารถอธิบายหรือตีความออกมาได้

แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติและองค์ประกอบของทัศนคติ

นิพนธ์ คันธเสวี (2521 : 23) ให้ความหมาย "ทัศนคติ" ว่าเป็นสิ่งซึ่งบอกการแสดงออกของบุคคลหรือสถานการณ์ ทัศนคติจึงมีความสำคัญในการมีปฏิกริยาโต้ตอบต่อสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว หากบุคคลกระทำหรือแสดงออกต่อสิ่งใด ๆ เขาย่อมกระทำไปตามทัศนคติที่เขามีต่อสิ่งนั้น ๆ ทัศนคติจึงมีอิทธิพลในการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ทางสังคม

โสภา ชูพิกุลชัย (2521 : 130) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า เป็นการรวมความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความเห็นและความจริง ซึ่งได้แก่ ความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึก ซึ่งเป็นการประเมินค่าทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งทั้งหมดจะเกี่ยวพันกัน ทัศนคติเมื่อได้ก่อรูปขึ้นมาแล้วยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้เพราะมีแนวโน้มที่จะคงอยู่ตลอดไป คือมนุษย์ย่อมมีความรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเอง โดยปราศจากการบังคับหรือต่อผู้ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นไปได้อย่างมาก

อุทุมพร จามรมาน (2537 : 42) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า เป็นสภาวะทางจิตที่กำหนดการคิดที่มีพื้นฐานมาแล้ว โดยมีองค์ประกอบคือ

1. ความรู้สึก เช่น การชอบหรือไม่ชอบต่อคน หรือสิ่งนั้น ๆ
2. ความรู้สึกหรือความคิด เช่น ความรู้เกี่ยวกับคน สิ่งนั้นหรือเรื่องนั้น ๆ
3. การกระทำหรือพฤติกรรม เช่น ความตั้งใจจะแสดงกิริยาที่เกี่ยวกับคนหรือสิ่งนั้นออกมา

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า "ทัศนคติ" หมายถึง สภาพความพร้อมทางจิตใจของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมมาสนับสนุนหรือต่อต้านต่อ สถาบัน บุคคล สถานการณ์ ความคิด และแนวคิดต่าง ๆ ซึ่งทัศนคติ ดังกล่าวเป็นปฏิกริยาที่เกิดจากการกระตุ้นและผสมผสานกันของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเรียนรู้ ประสบการณ์ และฐานะทางเศรษฐกิจ ของแต่ละบุคคล จึงทำให้ทัศนคติของคนเราอาจเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอ ซึ่งเป็นความรู้สึกส่วนบุคคลที่เห็นด้วยหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ ส่วนด้านพฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อสังคมในทางบวกหรือทางลบ เป็นการแสดงออกของบุคคลที่กระทำต่อสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ ดังนั้นทัศนคติจึงประกอบด้วย ความคิด ความรู้สึกและการกระทำ สำหรับที่มาของทัศนคติขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ระบบค่านิยม การติดต่อข่าวสารกับบุคคลอื่น สิ่งที่เป็นแบบอย่าง ตลอดจนองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสถาบัน

องค์ประกอบของทัศนคติ

องค์ประกอบของทัศนคติ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2534 : 117) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางการรู้คิด (component) ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะต้องประกอบด้วยความรู้สึก ความเชื่อของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของทัศนคติ (attitude object) ที่อาจเป็นวัตถุ บุคคล หรือเหตุการณ์เป็นอันดับแรก และเป็นความรู้สึกที่มีทิศทางว่าสิ่งนั้นดี เลว มีคุณหรือมีโทษมากน้อยเพียงใด เป็นความรู้หรือความเชื่อที่ประเมินสิ่งนั้นได้ ไม่ได้เป็นเพียงข้อเท็จจริงโดยทั่วไปเท่านั้น

2. อารมณ์ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุทางทัศนคตินั้น เช่นเดียวกับองค์ประกอบแรก ความรู้สึกของบุคคลก็จะต้องมีทิศทางด้วย ซึ่งหมายถึง ความชอบ ความไม่ชอบสิ่งหนึ่ง หรือความพอใจ ไม่พอใจสิ่งหนึ่ง องค์ประกอบของทัศนคติต่อสิ่งใดของบุคคล จะต้องสอดคล้องกับทิศทางขององค์ประกอบแรกของเขาด้วย กล่าวคือถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งนั้นเลวหรือมีโทษ บุคคลก็จะไม่ชอบ ไม่พอใจสิ่งนั้น องค์ประกอบนี้มีเนื้อหาที่อาจวัดได้ไม่หลากหลายเท่าองค์ประกอบแรก แต่ก็ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของทัศนคติ

ในการวัดทัศนคติส่วนมาก ผู้วัดจะวัดความรู้และความรู้สึกของบุคคลไปพร้อมกัน คือวัดว่าบุคคลมีความรู้ ในเรื่องนั้นในทางดีหรือไม่ดีมากน้อยเพียงใด และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด องค์ประกอบทางความรู้สึกนี้เป็นปัจจัยที่แยกทัศนคติออกจากความเชื่อ เป็นสิ่งที่แสดงถึงการประเมินค่าวัตถุทางทัศนคตินั้น ทัศนคติจึงเป็นความเชื่อที่ประกอบด้วย การประเมินค่าและความรู้สึกในเรื่องนั้น

3. องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ (action tendency component) เมื่อบุคคลมีความรู้เชิงค่าประมาณค่า และมีความรู้สึกชอบไม่ชอบสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งติดตามมากก็คือ ความพร้อมที่จะทำการให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย

องค์ประกอบทั้งสามประการของทัศนคติดังกล่าว มีลักษณะสำคัญหลายประการต่าง ๆ กันแต่ลักษณะที่องค์ประกอบทั้งสามมีส่วนร่วมกันนิยมนิยามวัดคือ ทิศทางและปริมาณขององค์ประกอบนั้นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศทาง (direction) ทักษะนี้มี 2 ชั้นหรือ 2 ทิศทาง หมายถึง การประเมินค่า การรู้คิด การรู้สึกและการพร้อมกระทำ ไปในทางที่เป็นบวกหรือลบ ซึ่งหมายถึงดีหรือเลว เช่น เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการรู้คิด ก็สามารถวัดได้ว่าบุคคลมีความรู้สึกในประเด็นที่ต้องการวัดในทางที่ว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว ส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการรู้สึกก็สามารถวัดได้ว่าบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นไปในทางบวกหรือลบ หรือในทางชอบ พอใจ หรือไม่ชอบไม่พอใจ ส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ ก็สามารถวัดได้ว่าบุคคลพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นในทางบวกหรือลบ ซึ่งทางบวกหมายถึงการพร้อมที่จะให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลือ ส่วนทางลบ ก็หมายถึง ความพร้อมที่จะทำลายหรือขัดขวางความเจริญของสิ่งนั้น

ปริมาณ (magnitude) หมายถึง ความเข้มข้นหรือความรุนแรงของทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวกหรือลบ กล่าวคือ บุคคลอาจมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรงมาก แต่มีทัศนคติต่ออีกสิ่งหนึ่งเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้นหรือขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งนั้น

การเกิดทัศนคติ

ถวิล ธาราโกชน (2526 : 65) สรุปการเกิดทัศนคติไว้ 4 ประการ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (specific experience) เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้พบกับเหตุการณ์นั้นมาด้วยตัวของตัวเอง และการพบนั้นทำให้เกิดการฝังใจกลายเป็นทัศนคติในทางที่ดีต่อเขา ในทางตรงข้าม ถ้าเราได้รับการลงโทษหรือได้รับความคับข้องใจ ก็จะไม่ชอบและอาจมีทัศนคติไปในทางที่ไม่ดีได้

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (communication from other) โดยปกติในชีวิตประจำวันของคนเราจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในสังคมอยู่แล้ว จากการเกี่ยวข้องติดต่อกันทำให้เรารับทัศนคติหลายๆ อย่างเข้าไว้โดยไม่ตั้งใจ ทั้งนี้เพราะการเกี่ยวข้องนั้นจะอยู่ในลักษณะที่ไม่มีแบบแผนโดยมากจะเป็นกลุ่มครอบครัว วงศ์เครือญาติหรือผู้ที่สนิทสนมกัน ตัวอย่างเช่น เรามักได้ยินพ่อแม่หรือผู้ปกครองพูดกับลูกเสมอว่า อย่าไปรังแกสัตว์หรือทำร้ายสัตว์มีบาปตายแล้วจะไม่มีความสุขเมื่อถูกอบรมสังฆมนต์บ่อยๆ ความรู้สึกอันนี้ก็จะกลายเป็นทัศนคติได้

3. รูปแบบ (models) มีบ่อยครั้งที่ทัศนคติของเราพัฒนาขึ้นมาจากการเปลี่ยนรูปแบบ กล่าวคือ เป็นการมองดูบุคคลอื่นว่าเขากระทำหรือปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ อย่างไร แล้วเราก็จำเอารูปแบบนั้นเป็นสิ่งที่เขายอมรับและนับถือ ตัวอย่างเช่น ในครอบครัวหนึ่งพ่อชอบเล่นสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว เสมอๆ และไม่ว่าพ่อจะจับสัตว์เล่นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม หลังจากนั้นจะต้องไปล้างมือเสมอ จากการสังเกตเห็นเป็นประจำของลูกอาจทำให้แปลความหมายได้ว่าจับสัตว์ขนจะติดมือ หรือสัตว์มันนอนกับพื้นอาจมีเชื้อโรคสกปรก ฉะนั้น เมื่อเด็กเห็นบ่อยๆ เข้าประกอบกับพ่อเป็นที่ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เคารพรัก เมื่อนานเข้าลักษณะดังกล่าวก็จะกลายเป็นทัศนคติของเด็ก ทั้งนี้เพราะมีพ่อแม่เป็นผู้ให้เลียนแบบ

4. องค์ประกอบของสถาบัน (institutional factors) อันได้แก่ โรงเรียน วัด ครอบครัว หน่วยงาน สมาคม องค์การต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสถาบันเหล่านี้มีส่วนในการสร้างทัศนคติให้แก่บุคคลได้อย่างมากมาย เช่น โรงเรียนเป็นสถาบันที่ให้ความรู้และอบรมสั่งสอนให้เด็กได้ประพฤติ ปฏิบัติ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพในวันข้างหน้า ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงมองว่า โรงเรียนเป็นสิ่งดี เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องอยู่ในสังคมเพื่อช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคคลในสังคม

ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทัศนคติ

สุชา และ สุรางค์ จันทน์อม (2521 : 86) ได้กำหนดปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย วัฒนธรรมย่อมแตกต่างกันไปตามสังคมแต่ละสังคม

2. ครอบครัว ครอบครัวที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการสร้างและปลูกฝังทัศนคติให้แก่สมาชิกในครอบครัวนั้น เพราะภายในครอบครัวจะมีลักษณะของการถ่ายทอดความรู้ ความคิด การอบรมบ่มนิสัยสมาชิกโดยเฉพาะในวัยเด็กจะได้รับอิทธิพลจากครอบครัวอย่างมาก

3. กลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติ เพราะบุคคลย่อมต้องการยอมรับคำแนะนำจากกลุ่มเพื่อน

4. บุคลิกภาพ เป็นลักษณะของแต่ละบุคคลที่ปรากฏ บุคลิกภาพที่ต่างกันย่อมทำให้ทัศนคติแตกต่างกันได้ด้วย

ความสำคัญของทัศนคติ

จิตยา สุวรรณขง (2520 : 602) เห็นว่าพฤติกรรมจริงที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อาจจะไม่สอดคล้องกับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นก็ได้อีก เพราะการที่จะแสดงออกต่อสิ่งเร้ามิใช่ปฏิบัติโดยธรรมชาติต่อสิ่งเร้า นั้น แต่บุคคลนั้นจักต้องพิจารณาถึงผลของการปฏิบัติตอบโต้ด้วย ดังนั้น ขนบจารีต นิสัยของบุคคล และการคาดผลของการแสดงพฤติกรรมจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

ทัศนคติเป็นสิ่งที่ชี้นำทิศทางของอาการแสดงออกของบุคคล ที่กระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคล หรือสถานการณ์ ทัศนคติ จึงมีความสำคัญในการมีปฏิริยาโต้ตอบต่อสิ่งต่างๆ ดังกล่าว หากบุคคลจะกระทำหรือแสดงอะไรสักอย่างออกมาย่อมทำไปตามทัศนคติที่เขามีต่อสิ่งนั้นๆ ทัศนคติจึงมีอิทธิพลในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความสัมพันธ์ทางสังคม (นิพนธ์ คันธเสวี, 2521 : 23)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ความสำคัญทางทัศนคติ คือเป็นลักษณะทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมในทางต่อต้านหรือสนับสนุนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งการแสดงพฤติกรรมดังกล่าวของบุคคลใดจะสอดคล้องกับทัศนคติที่มีอยู่มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับขอบจารีตนิสัยของบุคคลนั้น และผลของการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ด้วย

การวัดทัศนคติ

นักจิตวิทยาสังคม ได้พยายามที่จะคิดหาวิธีการวัดทัศนคติที่มีคุณภาพซึ่งจากการศึกษาปรากฏว่า วิธีการวัดทัศนคติซึ่งนิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบันได้แก่ วิธีการของ Thurstone และ Likert ดุชนัดดา เลิศพิพัฒน์ (2540) อ้างถึงใน ไสว อ้าทอง (2546 : 13)

การวัดทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งเร้าต่างๆ นั้น Thurstone ให้ความเห็นว่า ทัศนคติจะวัดโดยตรงไม่ได้ แต่จะต้องวัดจากการแสดงออกในรูปของความคิดหรือภาษาพูด ซึ่งก็อาจวัดได้ไม่แน่นอนนัก และแม้ว่าจะวัดทัศนคติจากพฤติกรรมที่แสดงออกจริงๆ ก็มีผู้คัดค้านว่าบางทีก็อาจคลาดเคลื่อนได้ เพราะพฤติกรรมของคนเราอาจบิดเบือนจากทัศนคติที่มีอยู่จริง โดยใช้การวัดทัศนคติจากคำตอบว่า “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” กับข้อความในแบบวัดทัศนคติ แต่จะต้องไม่สรุปเอาเองว่า บุคคลนั้นจะปฏิบัติตามในข้อที่ตนเองเห็นด้วย

Likert ได้สร้างแบบวัดทัศนคติที่เป็นที่นิยมพอๆ กับแบบวัดทัศนคติของ Thurstone ในแบบวัดทัศนคติของเขากำหนดให้ข้อความทุกข้อวัดทัศนคติ คือ ผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดทัศนคติ ซึ่งเขาถือว่าผู้มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดก็ย่อมจะมีโอกาสตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนนั้นมาก และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็มีอยู่น้อย ในทำนองเดียวกันผู้มีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น โอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็น้อยและโอกาสจะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมีมาก คะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ตอบในแบบวัดทัศนคติของแต่ละคน วิธีสร้างแบบวัดทัศนคติของ Likert ครั้งแรกจะต้องรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องในสิ่งที่จะศึกษาให้ได้มากที่สุดแล้วนำข้อความที่รวบรวมได้ไปลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษา โดยให้เลือกตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพียงอย่างเดียวหนึ่งต่อข้อความแต่ละข้อ ผู้ตอบไม่ต้องทำใจเป็นกลาง แต่ตอบตามความรู้สึกของตนเอง การเปรียบเทียบทัศนคติให้เป็นคะแนนข้อที่สนับสนุนคำตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 5 ลดลงเรื่อยๆ จนถึงคำตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน ส่วนข้อความที่ต่อต้าน ถ้าตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน และลดลงเรื่อยๆ จนตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งจะให้ 1 คะแนน

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริสที่แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (สรรเสรีญ วงศ์ชะอุ่ม, 2544 : 55)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อุดมพร ธมรธรรม (2549 : 19) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สมพร เทพสิทธิ์า (2546 : 221) ได้สรุปหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นมุมมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป

โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งอยู่ในที่เห็นด้วยนโยบายด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร พระจอมเกล้าลาดกระบัง

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี แสดงให้เห็นว่าความพอเพียง เป็นทั้งแนวทางปฏิบัติหรือวิธีการ (Means) และผลของการ กระทำ (Ends) ที่คาดว่าจะได้รับ โดยคำนึงถึงความสมดุล บนพื้นฐานของความพอประมาณ อย่างมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและการพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

การจำแนกวิเคราะห์ดังกล่าวทำให้สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีองค์ประกอบด้านต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนากรอบทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ได้ นอกจากนี้แล้วยังชี้ให้เห็นว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงครอบคลุมความหมายที่กว้าง โดยเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชนในทุกระดับ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหลายๆ ด้าน ไม่จำกัดเฉพาะภาคเกษตรหรือภาคชนบทเท่านั้น

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

อุดมพร ธรรมธรรม (2549 : 9) ได้ให้ความหมาย เศรษฐกิจพอเพียง ว่าหมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิด เพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน ความเป็นอยู่อย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พันธนาการอยู่กับสิ่งใด หากกล่าวโดยสรุป คือ หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือ เศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอดี พออยู่ พอกิน พอใช้ ยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ มัชฌิมาปฏิปทา ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีคุณภาพระหว่างชีวิตกับสิ่งต่างๆ ในสังคมที่ตั้งอยู่บนความมีเหตุมีผล ยึดหลักพุทธธรรมเป็นแนวทางดำเนินชีวิต มีความเข้าใจสิ่งต่างๆ มีความสุจริต สัมมาอาชีพะ แล้วค่อยพัฒนาไปสู่การกินดี อยู่ดีตามลำดับ

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ (สรวลเสริญ วงศ์ชอุ่ม, 2544 : 55)

นัยสำคัญของแนวคิดระบบเศรษฐกิจพอเพียง

ประการแรก เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดถือหลักการที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอ กับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้ว จึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรองลงมา ผลผลิตส่วนเกินที่ออกสู่ตลาดก็จะเป็นกำไรของเกษตรกรในสภาพการณ์เช่นนี้ เกษตรกรก็จะกลายเป็นสถานะที่เป็นผู้กำหนด หรือเป็นผู้กระทำต่อตลาด แทนที่ว่าตลาดจะเป็นตัวกระทำ หรือเป็นตัวกำหนดเกษตรกรดังเช่นที่เป็นอยู่ในขณะนี้ และหลักใหญ่สำคัญยิ่ง คือ การลดค่าใช้จ่าย โดยการสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในที่ดินของตนเองเช่นข้าวน้ำปลาไก่ไม่ผลพืชผักฯ

ประการที่สอง เศรษฐกิจแบบพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ทั้งนี้กลุ่มชาวบ้าน หรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจต่างๆ ให้มีความหลากหลาย ครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสานหัตถกรรมการแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน ฯลฯ เมื่อองค์กรชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง และมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้ว เกษตรกรทั้งหมดในชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุกๆ ด้าน เมื่อเป็นเช่นนี้ เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็จะสามารถเติบโตไปได้อย่างมีเสถียรภาพ ซึ่งหมายความว่าเศรษฐกิจสามารถขยายตัวไปพร้อมๆ กับสภาพการณ์ด้านการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น

ประการที่สาม เศรษฐกิจแบบพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีความเมตตา ความเอื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาหาร และความสามัคคีของสมาชิกในชุมชนในการร่วมแรงร่วมใจ เพื่อประกอบอาชีพต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงมิได้หมายถึงรายได้แต่เพียงมิติเดียวหากแต่ยังรวมถึงประโยชน์ในมิติอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของชุมชนบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั้งเดิมของไทยให้คงอยู่ตลอดไป

โดยการสนับสนุนให้ประชาชนใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ (พระมหาศีร์ษะ ธีรวัฒน์ อริยมณี, 2549 : 46)

1. ส่งเสริมให้ประชาชนใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตน ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนจนถึงระดับชาติ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล เศรษฐกิจพอเพียงและชีวิตที่พอเพียงเกิดได้เพราะใจที่พอเพียง
2. เศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล คือ ความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะ ตามอัตภาพ ที่สำคัญคือไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่มีพันธนาการอยู่กับสิ่งใด
3. เศรษฐกิจพอเพียงระดับครอบครัว คือ มีการพอมีพอกิน ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ผิดเคืองนัก
4. เศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน คือ การที่ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ ประชาชนมีการรวมกลุ่มในด้านเศรษฐกิจ เช่น สหกรณ์ กลุ่มัจจะสะสมทรัพย์ กลุ่มอาชีพต่างๆ มีการพัฒนาชุมชนอย่างสมดุล และผสมผสานทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและจิตใจ
5. เศรษฐกิจพอเพียงระดับชาติ จะต้องมีการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปทางสายกลาง จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจ ทุกระดับให้มีจิตใจสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา ความรอบครอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี
6. ใช้ศาสนธรรมสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน โดยเป็นผู้มีสติที่มั่นคงและปัญญาที่เฉลียวแหลมอยู่เสมอ เพื่อให้เป็นผู้ไม่ประมาทในที่ทั้งปวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ส่งเสริมการเกษตรตามทฤษฎีใหม่ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการแบ่งที่ดินอย่างจำกัดหรือแบ่งเป็นสัดส่วน เพื่อให้ชุดสระเก็บกักน้ำ ปลูกข้าว ปลูกผลไม้ ไม้ยืนต้น ที่อยู่อาศัย

8. ส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและรายจ่ายน้อยลง การเพิ่มรายได้อาจทำได้โดยการส่งเสริมอาชีพหลัก อาชีพรอง อาชีพเสริม โดยการใช้เทคโนโลยีพื้นฐานหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม การลดรายจ่ายอาจทำได้โดยการลด ละ เลิกอบายมุข

หลักการพึ่งตนเอง

สมพร เทพสิทธา (2546 : 221) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทรประนีประนอมเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกัน เป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่งเป็นอิสระ
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่าโดยให้ยึดอยู่บนหลักการของความยั่งยืน
4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วเทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและ เลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมและควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง
5. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีกรมมุ่งที่การลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อน เป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้

การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัสว่า " ความเป็นอยู่ที่ดีต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง "
2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังพระราชดำรัสที่ว่า "...ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจาก การประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพ ชอบเป็นหลักสำคัญ..."
3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ และแข่งขันกันทางการค้าขาย ประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรงดังอดีต ซึ่งมีพระราชดำรัสเรื่องนี้ว่า "...ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึงความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนาและการกระทำ

ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญหรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น..."

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนเวลาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากครั้งนี้ โดยต้องชวนขยายไผ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ พระราชดำรัสตอนหนึ่งที่ทำให้ความชัดเจนว่า "...การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้ และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้า ที่มีความสุข พอมีพอกิน เป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไปก็คือให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง..."

5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดีลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลายลงในครั้งนี้ เป็นเพราะยังมีบุคคลจำนวนมากมิใช่น้อยที่ดำเนินการโดยปราศจากความละเอียดต่อแผ่นดินและประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราโชวาท ว่า "...พยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัว ทำลายผู้อื่น พยายามลดพยายามละความชั่วที่ตัวเองมีอยู่ พยายามก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ พยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้น ให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น..."

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กล่าวไว้ว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เป็นแผนที่อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลมีคุณภาพและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่างๆ (อรสุตา เจริญรัต, 2546 : 127)

อภิชัย พันธเสน และคณะ (2546 : 92) ในเชิงทฤษฎี สามารถแยกองค์ประกอบทั้งสามของเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ส่วนที่สร้างให้เกิดความยั่งยืนของการใช้ทรัพยากรในสถานการณ์ที่ปราศจากผลกระทบภายนอก (Deterministic optimality) ซึ่งประกอบด้วยความปลอดภัย และความมีเหตุผล และส่วนที่เป็นองค์ประกอบที่เสริมประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรให้พร้อมต่อการรองรับ ผลกระทบจากภายนอกซึ่งอาจมีความไม่แน่นอน (Stochastic optimality) อันได้แก่การมีภูมิคุ้มกันในตัว

แนวคิดเรื่องความปลอดภัย มี ๒ แนวทางหลัก ได้แก่ ความปลอดภัย โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ทางสังคมที่ถูกกำหนด และความปลอดภัย โดยเปรียบเทียบกับศักยภาพของตนเอง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีความหมายครอบคลุมกระบวนการ Optimisation ภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ หรือใกล้เคียงกับแนวคิดเรื่อง bounded rationality นอกจากนี้ ความปลอดภัยยังสามารถนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรธรรมชาตินั้นได้อย่างยั่งยืน หรือการสร้างประสิทธิภาพในเชิงพลวัตได้ด้วย สำหรับความมีเหตุมีผลในบริบทของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เนื่องด้วยมีปัจจัยในเรื่องคุณธรรมกำกับควบคู่กับการดำเนินทางสายกลาง ในขณะที่คำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือสงวนเพื่อการใช้งานอื่น มิใช่เพื่อเผยแพร่โดยไม่ประสงค์หากำไร
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำกัดความทางทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับความมีเหตุมีผล เช่น Rationality หรือ rational expectation และ common knowledge ไม่สามารถอธิบายความมีเหตุมีผลในบริบทของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างสมบูรณ์

ส่วนแนวคิดเรื่อง ระบบภูมิคุ้มกันในตัวของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกันโดยรวม กล่าวคือ มีลักษณะในการบริหารความเสี่ยง การกระจายความเสี่ยง การป้องกันความเสี่ยง การลดความเสี่ยง และการสร้างกลไกที่ก่อให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ยังมีข้อแตกต่างในด้านของหลักการตัดสินใจ ซึ่งทางสายกลางเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจได้แทนหลัก Optimization และอาจจะ เหมาะสมกว่าภายใต้ข้อจำกัดของความไม่แน่นอนจากอนาคต

สำหรับเงื่อนไข ๒ ประการ คือ ความรู้และคุณธรรมในระบบเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยความรู้ ๓ ด้านคือ รอบรู้ในวิชาการต่างๆ รอบคอบในการเชื่อมโยง และระมัดระวังในการนำความรู้ไปใช้ ส่วนเงื่อนไขคุณธรรมที่ต้องมีคุณธรรมในมิติของจิตใจ และ การกระทำที่เน้นความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน และความเพียร ยังจำเป็นต้องวิเคราะห์เพิ่มเติมว่า เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร นอกจากนี้แล้ว ยังต้องมีการค้นคว้าเพิ่มเติมถึง บทบาทของรัฐ บทบาทของกลไกตลาด และ บทบาทขององค์กรและชุมชนต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่อ้างถึงในการเปรียบเทียบข้างต้นนั้น ล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการอธิบายปรากฏการณ์ทางเศรษฐศาสตร์ จนทำให้นักเศรษฐศาสตร์ผู้บุกเบิกทฤษฎีดังกล่าวเหล่านั้นได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นจึงถือได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงครอบคลุมถึงหลักการสำคัญที่เป็นหัวใจของวิชาเศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้แล้ว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนหรือข้อจำกัดของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มีอยู่ในขณะนี้หลายข้อ แม้ว่าในขณะนี้ อาจจะยังไม่สามารถจะสร้างทฤษฎีที่อธิบายแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างสมบูรณ์ แต่สามารถชี้ถึง ทิศทางของงานวิจัยที่ควรมีขึ้นเพื่อบุกเบิกสร้างเสริมองค์ความรู้ให้แก่ วิชาการเศรษฐศาสตร์ต่อไป

เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่นั้น ถือเป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับต่างๆอย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่างๆโดยอาศัยความพอประมาณ และความมีเหตุมีผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรและความอดทน สติและปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการสงวนเพื่อการศึกษานั่น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ในขณะที่ แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นต่อนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม (มบุญกฤต รูปขจร, มปป : 79)

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า ได้ดังนี้ (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. 2541 : 44)

ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัวโดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับการปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่า มีที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวจากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินส่วนอื่น ๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในสวนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่ง ในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ราชการ มูลนิธิ และภาคเอกชน ตามความเหมาะสม

ความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่าง ๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่าง ๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้วก็จะรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตนซึ่งจะสามารถทำให้ ชุมชนโดยรวมหรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้จะเป็ประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกันพัฒนา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่อันประกอบด้วยชุมชน องค์กร และธุรกิจต่าง ๆ

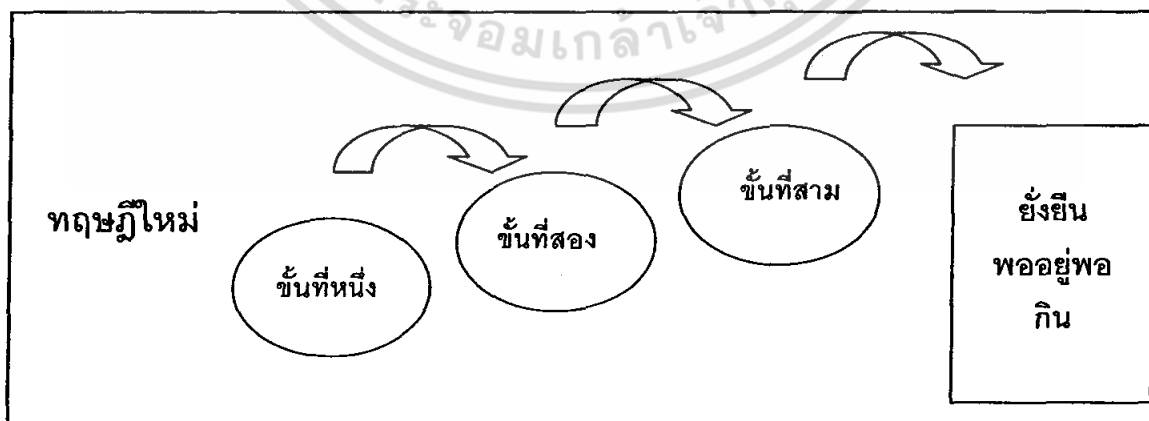
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงกลายเป็นเครือข่ายชุมชนพอเพียงที่เชื่อมโยงกันด้วยหลัก ไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ที่สุดในที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่

ความหมายของทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ เป็นพระราชดำริแนวคิดใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะแก้ปัญหา ระบบการผลิตทั้งอย่างผสมผสานระหว่างธรรมชาติ (ดิน-น้ำ-ต้นไม้) คน (เกษตรกร) และสัตว์ให้ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เกิดความสมดุล (พอดี) ให้เกษตรกรมีอยู่มีกินมีใช้พึ่งตนเองได้และช่วยเหลือ กันและกันในชุมชน (ฉลอง ไซติกะคาม, 2538 : 3) และเป็นทฤษฎีแห่งการจัดการน้ำและที่ดิน เพื่อ สนับสนุนการเกษตรในเขตพื้นที่แห้งแล้ง ซึ่งอาศัยแต่เพียงน้ำฝนในการทำการเกษตร ดังที่มีกระแส พระราชดำรัสเอาไว้ว่า “หลักสำคัญต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่ นั้น ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้าไม่มีน้ำ คนอยู่ไม่ได้” (ปิยบุตร หล่อไกรเลิศ, 2547 : 73) ในการคิด “ทฤษฎีใหม่” พระองค์มีจุดมุ่งหมายที่จะให้เป็นแนว ปฏิบัติสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ทำกินจำกัด โดยมีเป้าหมายขั้นต้น ที่จะให้เกษตรกร สามารถเลี้ยงตัวเองได้ (Self sufficiency) ในระดับที่ประหยัดก่อน โดยเฉพาะให้มีความมั่นคงใน เรื่องอาหาร (Food security) (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543 : 35) แนวทางทฤษฎีใหม่จึงเหมาะ สำหรับนำไปประยุกต์ กับเกษตรกรในทุกระดับการพัฒนา ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางกายภาพของ ทรัพยากร และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร ในพื้นที่นั้นๆ ว่าเป็นอย่างไร โดยเน้นเริ่ม จากระดับที่เล็กที่สุด เป็นขั้นตอนแรกจนถึงระดับใหญ่ขึ้นเป็นขั้นตอนต่อมา ซึ่งสามารถกล่าวโดย สรุปรูป เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (ภาพที่ 1, 2)

ภาพที่ 1 ขั้นตอนทฤษฎีใหม่

ที่มา : มณีวรรณ ฉัตรอุทัย (2542 : 10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พึ่งพิงอิงกันกับโลก ภายนอก Interdependent	↑	ขั้นที่ ๓
ชุมชนเป็นอิสระ Independent	↑	ขั้นที่ ๒
พึ่งตนเองได้ Self - reliance	↑	ขั้นที่ ๑
พึ่งตนเองไม่ได้ Dependent	↑	ก่อนทำตามทฤษฎีใหม่

ภาพที่ 2 ขั้นตอนทฤษฎีใหม่

ที่มา : ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2541 : 44)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทฤษฎีใหม่ หมายถึง ทฤษฎีแห่งการจัดการน้ำและที่ดิน ผสมผสานระหว่างธรรมชาติให้เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เกิดความสมดุลเกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ในระดับที่ประหยัดก่อน โดยเฉพาะให้มีความมั่นคงในเรื่องของอาหาร การใช้น้ำให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร การจัดสรรพื้นที่ในการเพาะปลูก การรวมกลุ่มร่วมมือกันทำกิจกรรมต่างเพื่อให้องค์กรเกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตัวเองได้

หลักการสำคัญของทฤษฎีใหม่ คือ

1. เป็นรูปแบบการเกษตรสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่จำนวนน้อย ประมาณ 15 ไร่
2. เกษตรกรสามารถทำการเกษตรเลี้ยงตัวเองได้ (Self – sufficiency)
3. กำหนดจุดหมายให้ผลิตข้าวบริโภคให้เพียงพอทั้งปี โดยยึดหลักการว่า ทำนา 5 ไร่ครอบครัวนั้นจะมีข้าวในการบริโภคทั้งปีซึ่งเป็นหลักสำคัญของทฤษฎีใหม่
4. กำหนดจุดเฉลี่ยโดยการใช้น้ำในฤดูแล้งประมาณ 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ต่อพื้นที่ทำการเกษตร 1 ไร่
5. ถ้าไม่มีฝนตก 300 วัน ระดับน้ำของสระลดลงวันละ 1 เซนติเมตร ดังนั้นทฤษฎีนี้จะสมบูรณ์สระน้ำในไร่นาต้องมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีแหล่งน้ำใหญ่มาเติม

ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่มีวัตถุประสงค์หลัก คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรในชุมชนมีกระบวนการเรียนรู้ และร่วมมือกันในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในไร่นาของตนเอง อันก่อให้เกิดการทำไร่นาสวนผสม และการเกษตรแบบผสมผสาน ที่สามารถเลี้ยงชีพได้ตลอดปีและยังเอื้ออำนวยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมควบคู่กับการสืบสานวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ยั่งยืน

2. มุ่งเชื่อมประสานการเรียนรู้ทรัพยากรและความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคองค์กรพัฒนาเอกชน ภาควิชาการ และสื่อมวลชน ให้มีการสนับสนุนให้เกิดการรณรงค์พัฒนาแหล่งน้ำ สนับสนุนให้เกษตรกรประสบความสำเร็จ ตามแนวทางและวิธีการดำเนินงานทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2539 : 36)

ขั้นตอนทฤษฎีใหม่

ขั้นตอนที่ 1 การจัดสรรพื้นที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน

เป็นขั้นเริ่มต้นซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตเพียงพอต่อการบริโภคภายในครอบครัว เน้นไปที่การขุดสระน้ำก่อน เพราะน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปลูกพืช หากเกษตรกรมีน้ำไว้ใช้อย่างเพียงพอ ก็จะสามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี และมีรายได้มากพอที่จะนำมาใช้จุนเจือครอบครัว ในขั้นนี้ พื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรจะต้องมีการแบ่งออกเป็นสัดส่วนต่างๆ 4 ส่วน คือ พื้นที่ปลูกข้าว ปลูกพืชยืนต้น หรือพืชไร่ สระน้ำ และที่อยู่อาศัย โดยประยุกต์กับพื้นที่ 15 ไร่ ในสัดส่วน 5:5:3:2 ไร่ หรือ ร้อยละ 33.3:33.3:20.0:13.3 ตามลำดับ ซึ่งต่อมาได้ปรับปรุงเป็นร้อยละ 30:30:30:10 ให้เกิดความลงตัวและจำง่าย ทั้งนี้เพื่อสร้างความสมดุลของระบบนิเวศและผลิตอาหารแก่ครัวเรือน เกษตรกรได้อย่างพอเพียงตลอดทั้งปี โดยเน้นการประหยัดและการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544 : 16)

ส่วนที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยประมาณเป็นพื้นที่ที่จะขุดเป็นสระน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกพืช และยังเป็นแหล่งกักเก็บน้ำเอาไว้ใช้ในภาวะขาดแคลน

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่เป็นนาข้าว ประมาณร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด สำหรับใช้ปลูกข้าว เพื่อให้มีเพียงพอต่อการบริโภคภายในครอบครัว

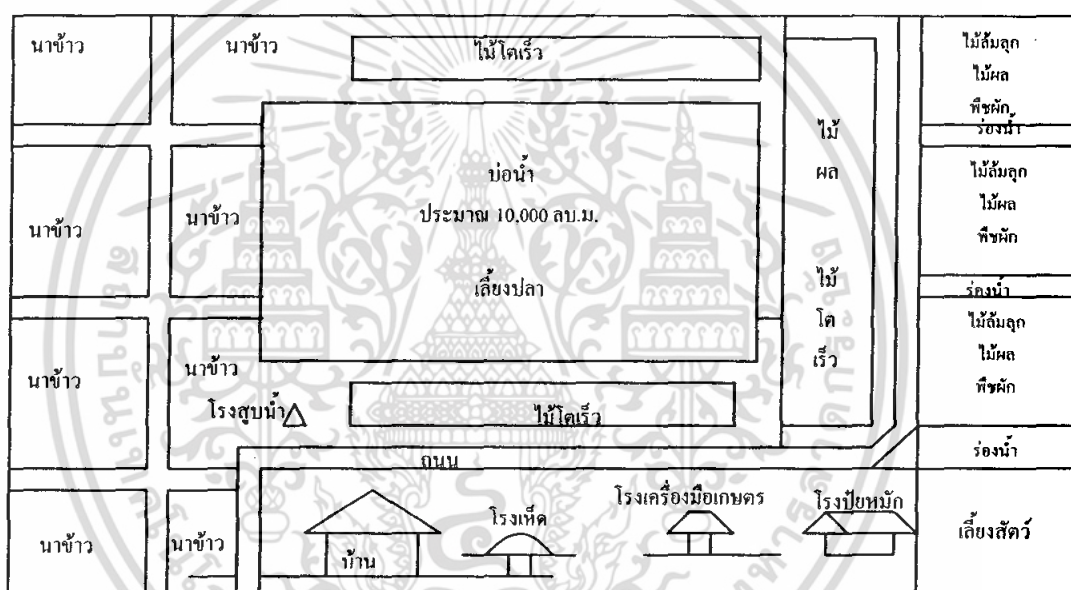
ส่วนที่ 3 อีกร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมดเอาไว้ใช้เพาะปลูกพืชต่างๆ เช่น ไม้ผล พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ใช้สอย ผักสมุนไพร

ส่วนที่ 4 มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ทั้งหมด ใช้เป็นพื้นที่ในการทำที่อยู่อาศัย รวมทั้งการปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างอื่นๆ เช่น โรงเลี้ยงสัตว์ โรงเพาะเห็ด โรงเก็บเครื่องมือ เป็นต้น

หลักเกณฑ์วิธีคำนวณสัดส่วนของการแบ่งพื้นที่ไว้ว่า เกษตรกรรายย่อยโดยทั่วไป มีพื้นที่ถือครองประมาณ 15 ไร่ การจัดสรรพื้นที่ตามหลักการของทฤษฎีใหม่ ก็จะได้สระน้ำ ขนาด 3 ไร่ ลึก 4 เมตร น้ำได้ประมาณ 19,200 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีปริมาณน้ำมากเพียงพอใน

การเพาะปลูกพืชบนพื้นที่ 10 ไร่ อีกทั้งยังสามารถใช้สระน้ำเป็นบ่อเลี้ยงปลา ได้อีกทางหนึ่งด้วย พื้นที่อีก 5 ไร่ จะเป็นนาข้าว ซึ่งสามารถให้ผลผลิตได้เพียงพอต่อการบริโภคตลอดทั้งปี พื้นที่เพาะปลูกพืชต่างๆ อีก 5 ไร่ สามารถนำมาบริโภคได้โดยตรง เช่น ใช้ทำเป็นอาหาร ใช้เป็นสมุนไพร ใช้ทำฟืน ใช้ทำอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่างๆ หรือใช้ซ่อมแซมบ้าน ถ้าหากมีผลผลิตเหลือ ก็ยังเอาไปขาย เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกด้วย สุดท้าย คือ พื้นที่ 2 ไร่ เป็นที่อยู่อาศัยและบริเวณ หรือ จะสร้างโรงเลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ หรือโรงเพาะเห็ด เพื่อเป็นรายได้เสริมไปด้วยก็ได้เช่นกัน (ภาพที่ 3)

ตามหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่นี้ เกษตรกรสามารถจะช่วยเหลือตัวเองในด้านอาหารได้ ช่วยลดการพึ่งพาจากภายนอกได้ (ปิยนุตร หล่อไกรเลิศ, 2547 : 73)

ภาพที่ 3 แบบจำลองทฤษฎีใหม่บนพื้นที่ 15 ไร่
ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 112)

ขั้นตอนที่ 2 เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์

เมื่อแต่ละครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่งแล้ว ก็ควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อแลกเปลี่ยนผลผลิตระหว่างกันให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดี จากการมีสินค้าและบริการที่สมบูรณ์ขึ้น และสร้างพลังในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง(มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544) มีการร่วมแรงร่วมใจกันของเกษตรกรในด้านต่างๆ (ปิยนุตร หล่อไกรเลิศ, 2547 : 73)

1. ด้านการผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ชลประทาน ฯลฯ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เกษตรกรจะต้องร่วมมือในการผลิตโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืชปุ๋ย การจัดหาปุ๋ย และเกษตรกรสามารถแบ่งปันพันธุ์พืชซึ่งกันและกันเป็นการลดรายจ่ายช่วยกันเตรียมดิน หรือขุดคลองส่งน้ำหรือสระน้ำ เพื่อการเพาะปลูก

2. ด้านการตลาด (ลานตากข้าว ยุ้งข้าว เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต)

- เมื่อมีผลผลิตแล้ว จะต้องเตรียมการต่างๆ เพื่อการขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด เช่น การเตรียมลานตากข้าวร่วมกัน การจัดหายุ้งรวบรวมข้าว เตรียมหาเครื่องสีข้าว ตลอดจนการรวมกันขายผลผลิตให้ได้ราคาดี ลดค่าใช้จ่ายลงและมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น

3. ด้านการเป็นอยู่ (กะปิ น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ)

- ในขณะเดียวกันเกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น อาหารการกินต่างๆ กะปิ น้ำปลา เสื้อผ้า ที่พอเพียง

4. ด้านสวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้)

- แต่ละชุมชน ควรมีสวัสดิภาพและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานเอนามัย เมื่อยามป่วยไข้ หรือมีกองทุนไว้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมประโยชน์ ในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

5. ด้านการศึกษา (โรงเรียน ทุนการศึกษา)

- ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง

6. ด้านสังคมและศาสนา

- ชุมชนควรเป็นที่รวมในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว กิจกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 ร่วมมือกับแหล่งเงินและแหล่งพลังงาน

ชุมชนที่เข้มแข็งสามารถขยายตัวออกสู่ภายนอกโดยการร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาระบบธุรกิจการเกษตร ระบบการลงทุนและพลังงาน เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและผลประโยชน์สูงสุด แก่ชุมชนและสังคมส่วนรวม การจัดตั้งเป็นธุรกิจชุมชน โดยการติดต่อประสานกับแหล่งเงินทุน เช่น ธนาคาร หรือบริษัท ห้างร้าน เอกชน มาช่วยในการลงทุนในการทำกิจกรรมหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่กลุ่มได้จัดทำขึ้น (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544 : 16)

ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคาร หรือบริษัทเอกชนจะได้รับประโยชน์ ร่วมกัน กล่าวคือ (มบุญภฤต รูปขจร, 2542 : 17)

- เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ธนาคาร หรือบริษัทเอกชน สามารถซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง)
- เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคในราคาต่ำ เพราะรวมกันซื้อเป็นจำนวนมาก (เป็นร้านสหกรณ์ ราคาขายส่ง)
- ธนาคาร หรือ บริษัทเอกชน จะสามารถกระจายบุคลากร เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ในการดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของกิจกรรมที่เกษตรกรปฏิบัติ คือ

1. การปลูกพืช ควรปลูกพืชอะไร จึงจะเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ และความต้องการของผู้บริโภค
  2. การตลาด การติดต่อประสานงาน ติดต่อตลาดเพื่อรับซื้อผลผลิตการเกษตร
  3. การใช้ทรัพยากร สนับสนุนให้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- การดำเนินการตามทฤษฎีใหม่ตามพระราชดำริควรคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้
1. การคัดเลือกประชาชน ต้องพิจารณาถึงความจำเป็น และความพร้อมของประชาชน คือ มีความขยันหมั่นเพียร ความตั้งใจ มีที่ดินเป็นของตนเอง มีทุนในการดำเนินงานบ้าง มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเกษตร ตั้งใจและมีความพร้อมรับวิทยาการใหม่ๆ มีความสามารถในการถ่ายทอดวิธีการดำเนินงานให้กับประชาชนที่สนใจ
  2. การคัดเลือกพื้นที่ จะต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของดิน สภาพความเป็นกรดเป็นด่าง ความสามารถในการอุ้มน้ำ การขุดสระน้ำในพื้นที่ทำการเกษตร
  3. สนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีภายในกลุ่มเดียวกัน และระหว่างกลุ่ม โดยดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
  4. ดำเนินกิจกรรมโดยอาศัยกระบวนการของกลุ่มสนับสนุนให้ประชาชนพื้นที่เป้าหมายรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน
  5. สนับสนุนให้ประชาชนในชนบทเข้าร่วมกิจกรรมตามเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยให้เป็นไปตามความสมัครใจ ตามภูมิปัญญาชาวบ้าน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนในลักษณะวนเกษตรไร่นาสวนผสม และเกษตรผสมผสาน เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามลักษณะตามธรรมชาติที่เหมาะสมอันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองได้
  6. การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่วิธีการปฏิบัติจะต้องเข้าใจทฤษฎีตามแนวพระราชดำริเป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ของทฤษฎีใหม่

มณูญกฤต รูปขจร (2542 : 17) ได้สรุปประโยชน์ของทฤษฎีใหม่ไว้ดังนี้

1. ทำให้สภาพแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งน้ำและดิน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญของการเกษตรทำให้มีผลผลิตทั้งปีและดีขึ้น
2. ทำให้เกิดความมั่นคงในรายได้ของเกษตรกร เกษตรกรจะไม่เสี่ยงต่อราคามผลผลิตชนิดใดที่ตกต่ำ
3. ทำให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น เนื่องจากมีผลผลิตที่สามารถใช้เป็นอาหารประจำวันโดยไม่ต้องไปซื้อหาจากตลาด
4. ทำให้เกษตรกรพึ่งตนเอง และสามารถแข่งขันช่วยเหลือ ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านได้
5. เป็นแบบอย่างของการพัฒนาแบบยั่งยืนที่เกิดดุลยภาพ ระหว่างคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
6. ให้ประชาชนพออยู่พอกิน สมควรแก่อัตภาพในระดับที่ประหยัดไม่อวดอยากและเลี้ยงตนเองได้
7. ในหน้าแล้งมีน้ำน้อย ก็สามารถเอาน้ำที่เก็บไว้ในสระน้ำมาปลูกผักต่างๆ ได้ แม้แต่ข้าวก็ยังปลูกได้โดยไม่ต้องเบียดเบียนชลประทาน
8. ในปีที่ฝนตกตามฤดูกาลโดยมีน้ำดีตลอดปี ทฤษฎีใหม่นี้ก็สามารถสร้างรายได้ให้ร่ำรวยขึ้นได้
9. ในกรณีที่เกิดอุทกภัยก็สามารถที่จะฟื้นตัว และช่วยตัวเองได้ในระดับหนึ่ง โดยทางราชการไม่ต้องช่วยเหลือมากเกินไป อันเป็นการประหยัดงบประมาณด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรศักดิ์ ม่วงมูล (2542) ได้ศึกษาความเข้าใจของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542 เกี่ยวกับ เกษตรทฤษฎีใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำ การเกษตรทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542 ปรากฏดังนี้

1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในส่วนของพื้นที่สระน้ำ โดยเฉลี่ยมีความเข้าใจร้อยละ 77.72
2. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในส่วนของพื้นที่ของเกษตรทฤษฎีใหม่โดยเฉลี่ยมีความเข้าใจร้อยละ 66.53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในส่วนของการจัดระบบการปลูกพืช ที่อยู่อาศัย และการเลี้ยงสัตว์ โดยเฉลี่ยมีความเข้าใจร้อยละ 79.06

พิชัย อุทัยเศรษฐ์ (2535) การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมอย่างไร
  2. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผังเมืองรวม
  3. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม
  4. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม
- ผลการศึกษาเป็นดังต่อไปนี้

1. ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมโดยรวมในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละมิติของความรู้ความเข้าใจพบว่า

- 1.1 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านกฎหมายในระดับต่ำ
- 1.2 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

1.3 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับค่อนข้างสูง

2. ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมที่ดีต่อผังเมืองรวม เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละมิติของทัศนคติพบว่า

- 2.1 ประชาชนมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านวัตถุประสงค์
- 2.2 ประชาชนมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านเนื้อหาสาระ
- 2.3 ประชาชนมีทัศนคติระดับปานกลางเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติ

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม พบว่าการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม อายุเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม รองลงมา และผลกระทบจากผังเมืองรวม การรับข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม รองลงมา ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมของประชาชน การรับข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญรองลงมาที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ณรงค์ ใจคำ (2543) การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรมในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานซ่อมบำรุง และเพื่อศึกษาถึงระดับความสำคัญของรูปแบบการสื่อสารภายในองค์กรที่พนักงานได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฏระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งผลการศึกษารูปได้ดังนี้

พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน อยู่ในระดับต่ำ โดยที่ ปัจจัยด้าน อายุงานของพนักงานที่มีช่วงอายุงานแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัย ด้านระดับการศึกษาและสถานภาพของพนักงานที่แตกต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน ในระดับที่แตกต่างกัน

ส่วนผลของระดับการให้ความสำคัญต่อรูปแบบการสื่อสารภายในองค์กรเกี่ยวกับกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า พนักงานรับทราบข้อมูลผ่านรูปแบบการสื่อสารจากผู้บังคับบัญชามากที่สุด และพนักงานให้ความสำคัญรูปแบบการสื่อสารในแต่ละรูปแบบด้วยระดับที่แตกต่างกัน

อนุชาติ พวงสำลี (2545) สถาบันการเรียนรู้ และพัฒนาประชาคมร่วมกับมูลนิธิพัฒนาไทจัดทำโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและประชาคมจังหวัด ปี 2542 ในการทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาประชาคมจังหวัดใน 20 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลานครสวรรค์ พัทลุง นครปฐม เพชรบุรี น่าน มหาสารคาม นครศรีธรรมราช ตรัง นราธิวาส นครราชสีมา กาญจนบุรี ขอนแก่น ชุมพร ปัตตานี ยะลา อุทัยธานี สุราษฎร์ธานี สตูล และกรุงเทพมหานคร (บางพื้นที่) ผลการดำเนินงานพบว่า

1. ลักษณะของกลุ่มองค์กรประชาชนส่วนใหญ่ เป็นองค์กรที่ดำเนินการเรื่องธุรกิจชุมชนหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง อาทิ กลุ่มองค์กรการเงิน กลุ่มจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภค และเมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของกลุ่มองค์กรเหล่านี้กลับพบว่า องค์กรเหล่านี้ดำเนินกิจกรรมในลักษณะของการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มากกว่ากิจกรรมเพื่อสร้างอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สามารถพัฒนาและค้นหากลุ่มแกนนำที่เข้าไปทำงานกิจกรรมสาธารณะของประชาคมจังหวัดได้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้พิจารณาจากจำนวนผู้ในกลุ่มที่เพิ่มขึ้น และกิจกรรมต่างๆ ภายในจังหวัดที่แกนนำเหล่านี้ทำหน้าที่ขับเคลื่อนเกิดขึ้นอย่างหลากหลาย อย่างไรก็ตามพบว่าอุปสรรคสำคัญของกลุ่มแกนนำเหล่านี้ ได้แก่ การไม่มีเวลา เนื่องจากคนเหล่านี้เป็นอาสาสมัคร และการไม่มีงบประมาณเฉพาะเพื่อการจัดกิจกรรม ทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่

3. ในจังหวัดที่ได้มีการดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมก่อตั้งองค์กร และเครือข่ายผู้บริโภคนในเมืองใหญ่ สามารถพัฒนากิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประชาคมจังหวัดได้สร้างเครือข่ายผู้บริโภคไว้ก่อนหน้านี้แล้ว การศึกษาพบว่า ในประชาคมมีคนทำงานอยู่อย่างจำกัด ในขณะที่ภารกิจอื่นๆ ก็มีอยู่มาก ทำให้ภารกิจการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายผู้บริโภคเป็นไปได้ด้วยอย่างล่าช้า และไม่ทันเหตุการณ์ ซึ่งเป็นผลให้บุคคลที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายผู้บริโภครู้สึกว่าความกระตือรือร้น และหมดความสนใจลง

4. ทุกจังหวัดได้มีความพยายามที่จะดำเนินกิจกรรมด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร ในบางจังหวัดดำเนินการอยู่ในขั้นการจัดระบบเก็บรวบรวมและเผยแพร่อย่างเดียว และพบว่าสื่อที่ใช้เพื่อการเผยแพร่ ในขณะที่บางจังหวัดทำงานเน้นด้านการเผยแพร่อย่างเดียว และพบว่าสื่อที่ใช้เพื่อการเผยแพร่ส่วนใหญ่ คือ วิทยุในจังหวัด ในเบื้องต้นพบว่าปัจจัยที่มีส่วนกำหนดภาระงานข้างต้น ขึ้นอยู่กับลักษณะบุคคลหรือองค์กรแกนนำหลักภายในจังหวัดเป็นสำคัญ

อภิสิทธิ์ อภิธรรม (2544) มูลนิธิพัฒนาไท ได้สนับสนุนให้มูลนิธิพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อคุณภาพชีวิตดีจังหวัดขอนแก่น จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม เพื่อสำรวจชุมชนเข้มแข็งและปราชญ์ชาวบ้านที่มีศักยภาพศูนย์ศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม เพื่อสำรวจชุมชนเข้มแข็งและปราชญ์ชาวบ้านที่มีศักยภาพเหมาะสมที่พัฒนาเป็นศูนย์ศึกษาดูงานและสนับสนุนการพัฒนาเตรียมความพร้อมของศูนย์ศึกษาดูงานทั้งในแง่ของหลักสูตรการศึกษาดูงานปราชญ์ชาวบ้านและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมทั้งให้บริการต้อนรับคณะดูงานและฝึกอบรมภาคสนามหลักสูตรต่างๆ ในพื้นที่ 4 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสกลนคร และจังหวัดขอนแก่น โดยได้อาศัยเวทีเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและพหุภาคีที่จัดประชุมขึ้นทุกเดือนหมุนเวียนสัญจรไปตามศูนย์เรียนรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในเครือข่าย และได้ร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการนี้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ประชาชนชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการเป็นผู้มีธรรมะ มีปัญญา มีความรักผู้อื่น และเป็นผู้มีอุปการะคุณเป็นที่ประจักษ์ของการมีความสุขทั้งทางกาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณแก่เครือข่ายสามารถพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองอย่างสมดุล และมีความสุข

2. ประชาชนชาวบ้านหรือชุมชนเครือข่ายของประชาชนชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการ มีผู้สนใจไปศึกษาดูงานอยู่แล้วเป็นประจำ และยินดีเข้าร่วมในโครงการนี้

3. ที่ประชุมยอมรับประชาชนชาวบ้านที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ ผลการคัดเลือกด้วยหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ศูนย์ศึกษาดูงาน 7 แห่งที่จะเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาดูงานของพ่อมหาอยู่ สุนทรธัญย์, พ่อเซียง ไทยดี จากจังหวัดสุรินทร์ พ่อผาย สร้อยสระกลาง, พ่อสุทธีรัตน์, ปรัชญพฤทธิ, พ่อคำเดื่อง ภาษี จากจังหวัดบุรีรัมย์ พ่อบุญเต็ม ชัยลา จากจังหวัดขอนแก่น และพ่อเล็ก กุดวงศ์แก้ว จากจังหวัดสกลนคร การเตรียมความพร้อมอาศัยการจัดทำบทความเกี่ยวกับประวัติ วิธีคิดเกี่ยวกับความสุข และผลงานเพื่อบรรลุความสุขที่คิดไว้ของประชาชนชาวบ้านทั้ง 7 ท่าน

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (2544) งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาวิเคราะห์สถานภาพของศูนย์ศึกษาดูงาน เพื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้ศูนย์เหล่านั้น การศึกษาดูงานในศูนย์การศึกษาที่คัดเลือกแล้ว 5 แห่ง ได้แก่ 1. วัดไผ่ล้อม 2. วัดเทพมงคล 3. วัดชัยศรี บ้านเสียว 4. วัดหนองพะยอม 5. สำนักสงฆ์จันทราภิรักษ์ (โพธิ์ทอง) จากการศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพของศูนย์ดังกล่าวข้างต้น พบว่ามีการยึดชุมชนและครอบครัวเป็นหลัก และการรวมตัวเป็นกลุ่มทางเศรษฐกิจ เป็นเครือข่าย และการจัดเวทีชาวบ้านเป็นหลักในรูปแบบคิดเองทำเอง ตามแนวพระราชดำริ (ทฤษฎีใหม่) อย่างแท้จริง

กิจกรรมที่ศูนย์เหล่านั้นดำเนินการอยู่ ได้แก่ กลุ่มัจจะสะสมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน โครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเอกชน ภาคีรัฐด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์บางส่วน แต่ยังมีขาดวิทยากร ขาดการจัดการ และการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่างๆ

ในด้านความพร้อมของการให้การต้อนรับคณะศึกษาดูงานของศูนย์ดังกล่าวมีความพร้อมระดับดี มีโฮสเทลศูนย์บางส่วน แต่ยังไม่พอที่จะนำเสนองานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ศูนย์ดังกล่าว มีข้อเด่นที่สุดในการที่สามารถประยุกต์หลักธรรมทางศาสนา มาใช้ในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ควรได้มีการสนับสนุนส่งเสริมให้สามารถขยายแนวคิดออกไปยังชุมชนอื่นๆ และควรมีการพัฒนาศักยภาพ ด้วยการนำหลัก AIC ไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้ในการเพิ่มศักยภาพขององค์กร มีการเพิ่มความเข้มแข็งให้กับองค์กรชาวบ้าน และเพิ่มหลักสูตรการฝึกอบรม

มูลนิธิชุมชนอีสาน (2543) จากการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม 16 จังหวัดภาคอีสาน ได้ประสานงานติดตามและศึกษาจากข้อมูลพบว่า

1. การส่งเสริมการทำแผนที่ศักยภาพ ในการส่งเสริมการทำกิจกรรมแผนที่ศักยภาพในแต่ละจังหวัดได้จัดทำแผนที่ศักยภาพที่เป็นรูปธรรมเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ ส่วนในการจัดการศึกษาหรือกระตุ้นจิตสำนึก เช่น งานสิ่งแวดล้อม กลุ่มเสวนา หรือวิทยุชุมชน เป็นต้น
2. การส่งเสริมพัฒนากลุ่มแกนนำ เป็นการพัฒนาแกนนำประชาสัมพันธ์ระดับจังหวัดจะมีจังหวัดละประมาณ 5 – 30 คน
3. การคั่นหานักพัฒนาอาชีพประจำท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการทำแผนที่ศักยภาพสามารถเห็นผู้นำที่มีความรู้และปราชญ์เป็รื่อง ในด้านเศรษฐกิจพอเพียงหรือกระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง
4. การพัฒนาศูนย์ให้บริการสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและประชาคมเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากแผนที่ศักยภาพเช่นกัน โดยนำเอา ของดี หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นนำเสนอในรูปแบบของข้อมูล ทั้งเอกสาร สิ่งพิมพ์ และนำเสนอต่อสาธารณชน
5. องค์กรพัฒนาเอกชนที่ได้ทำสัญญาับมูลนิธิพัฒนาไทย ได้ก้าวมาอีกขั้น คือ การร่วมมือกับประชาสังคมในแต่ละจังหวัด และมีความเห็นพ้องต้องกันที่จะเห็นสังคมภาคประชาชน เป็นของทุกสาขาอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการวิจัย (Research Methodologies)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการเกษตร ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2549 ซึ่งมีจำนวน ทั้งหมด 2,310 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดได้กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 231 คน

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด (ตารางที่ 1) (บุญธรรม จิตอนันต์, 2540) ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 231 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยดูจากจำนวนนักศึกษาแต่ละภาควิชาที่ฝ่ายทะเบียนนักศึกษาได้เก็บรวบรวมไว้ (ตารางที่ 2) ซึ่งจะได้จำนวนของนักศึกษาในแต่ละชั้นปี ดัง ตารางที่ 3

ตารางที่ 1 ประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

จำนวนประชากร	เปอร์เซ็นต์ของขนาดประชากร
<50	80%
50 - 99	>50% แต่ <80%
100 - 999	25%
1,000 – 9,000	10%
>10,000	1%

ที่มา : บุญธรรม จิตอนันต์ (2540)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักศึกษาและจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภาควิชา

ภาควิชา	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เทคนิคเกษตร	164	16
เทคโนโลยีการผลิตพืช	379	38
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	337	34
บริหารธุรกิจเกษตร	538	54
ปฐพีวิทยา	101	10
เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	128	13
พืชสวน	345	34
วิทยาศาสตร์การประมง	318	32
รวม	2,310	231

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักศึกษาของภาควิชาแต่ละชั้นปีและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ภาควิชา/ชั้นปี	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เทคนิคเกษตร		
ปีที่ 1	28	3
ปีที่ 2	32	3
ปีที่ 3 และปี 1 ต่อเนื่อง	50	5
ปีที่ 4 และปี 2 ต่อเนื่อง	54	5
รวม	164	16
เทคโนโลยีการผลิตพืช		
ปีที่ 1	53	5
ปีที่ 2	116	12
ปีที่ 3 และปี 1 ต่อเนื่อง	100	10
ปีที่ 4 และปี 2 ต่อเนื่อง	110	11
รวม	379	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ภาควิชา/ชั้นปี	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์		
ปีที่ 1	95	10
ปีที่ 2	79	8
ปีที่ 3	85	8
ปีที่ 4	78	8
รวม	337	34
บริหารธุรกิจเกษตร		
ปีที่ 1	160	16
ปีที่ 2	134	13
ปีที่ 3	129	13
ปีที่ 4	115	12
รวม	538	54
ปฐพีวิทยา		
ปีที่ 1	21	2
ปีที่ 2	31	3
ปีที่ 3	25	3
ปีที่ 4	24	2
รวม	101	10
เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช		
ปีที่ 1	25	3
ปีที่ 2	20	2
ปีที่ 3	42	4
ปีที่ 4	41	4
รวม	128	13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ภาควิชา/ชั้นปี	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
พืชสวน		
ปีที่ 1	52	5
ปีที่ 2	84	8
ปีที่ 3 และปี 1 ต่อเนื่อง	36	9
ปีที่ 4 และปี 2 ต่อเนื่อง	123	12
รวม	345	34
วิทยาศาสตร์การประมง		
ปีที่ 1	101	10
ปีที่ 2	71	7
ปีที่ 3	71	7
ปีที่ 4	75	8
รวม	318	32

เครื่องมือ การทดสอบเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) และคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ประเมินการรับรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ประเมินความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 4 ทศนคติ ต่อเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

การทดสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ผศ.ดร. ปัญญา หมั่นเก็บ ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ/อาจารย์ประจำภาควิชา
2. ผศ. ศุภสมบุญ อึ้งรัตนกร กรรมการปัญหาพิเศษ/อาจารย์ประจำภาควิชา

แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งหมด 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient - α) ของคอนบราซ (Cronbach) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S^2 i}{S^2} \right]$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้วัด
 n = จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม
 $\sum S^2 i$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนที่วัดได้จากแต่ละข้อ
 S^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากข้อคำถามทุกข้อ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความมั่นคงของความรู้ความเข้าใจ ต่อเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา เท่ากับ 0.6119 และทัศนคติ ต่อเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา เท่ากับ 0.6040

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง จำนวน 231 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามครบถ้วนแล้วได้ตรวจสอบ ความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดแล้วนำมาจัดระเบียบเพื่อสร้างคู่มือลงรหัส จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS : Statistical Packages for the Social Science for Windows) ด้วยสถิติ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด โดยอธิบายและวิจารณ์ผลประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นตาราง และทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติ ไคสแควร์ โดยกำหนดค่านัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในการทดสอบสมมติฐาน

2. แบบประเมินความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นข้อคำถามเพื่อทดสอบ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงโดยผู้วิจัย ให้คะแนน 2 ค่า คือ ถูก และผิด ซึ่งถ้าตอบถูกต้อง ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน และถ้าตอบผิด ให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน แล้วกำหนดระดับความรู้ความเข้าใจ 3 ระดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการกำหนดระดับความรู้ความเข้าใจ

ระดับคะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจ
17 - 20	มีความรู้ความเข้าใจสูง
10 - 16	มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
ต่ำกว่า 10	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ

3. คำถามเกี่ยวกับทัศนคติ หรือความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้วิจัยใช้ Likert's Scale (ไลว อำทอง, 2546) เป็นมาตรวัดลักษณะของข้อความที่ใช้ ซึ่งมีทั้งลักษณะในเชิงบวก และเชิงลบ โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 เกณฑ์การให้คะแนนและระดับความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วย	2	0
ไม่แน่ใจ	1	1
ไม่เห็นด้วย	0	2

ซึ่งจากคะแนนทัศนคติรวมของกลุ่มเป้าหมายแต่ละรายที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย กลุ่มที่มีทัศนคติในเชิงบวก หมายถึง กลุ่มที่มีคะแนนทัศนคติสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือระดับคะแนน 1.50 – 2.00 ส่วนกลุ่มที่มีทัศนคติในเชิงลบ หมายถึง กลุ่มที่มีคะแนนทัศนคติต่ำกว่าค่าเฉลี่ย คือระดับคะแนน 0 – 1.49

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ในการศึกษาและทำการวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาในการจัดทำโครงร่างปัญหาพิเศษ สร้างแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล รวมระยะเวลาประมาณ 6 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่ เดือน ตุลาคม พ.ศ.2549 จนถึงเดือน มีนาคม พ.ศ.2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการวิจารณ์ผล (Finding and Results)

การศึกษาความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การรับรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 4ทัศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

1.1 เพศ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.0 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.0 (ตารางที่ 6)

1.2 อายุ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 18 - 25 ปี โดยมีอายุระหว่าง 20 - 21 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 18 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.0 อายุระหว่าง 22 - 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.1 และอายุระหว่าง 24 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ ซึ่งอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.59 (ตารางที่ 6)

1.3 ชั้นปีที่กำลังศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 รวมชั้นปีที่ 2 (ต่อเนื่อง) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมา กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 1 (ต่อเนื่อง) คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละ 26.0 และที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 24.7 และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 22.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

1.4 ภาควิชาที่กำลังศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.4 รองลงมา คือ ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คิดเป็นร้อยละ 15.6 ภาควิชาพืชสวน คิดเป็นร้อยละ 15.6 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 15.2 ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง คิดเป็นร้อยละ 13.4 ภาควิชาเทคนิคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 7.8 ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ 5.2 และภาควิชาปฐพีวิทยา คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

1.5 ภูมิลำเนา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่ที่ กรุงเทพมหานคร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมา คือ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 17.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 16.5 ภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 14.7 ภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 11.7 ภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 7.4 และภาคตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 4.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

1.6 ที่พักอาศัยปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยในหอพักเอกชน คิดเป็นร้อยละ 59.7 รองลงมา คือ อาศัยอยู่ที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 27.3 และหอพักสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 13.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

1.7 การเดินทางมาสถานศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง โดยสารรถประจำทางมาสถานศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมา คือ การเดินมา คิดเป็นร้อยละ 30.4 และมาโดยใช้รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 18.7 โดยรถยนต์ส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 9.7 โดยรถไฟ คิดเป็นร้อยละ 5.0 และอื่นๆ เช่น รถจักรยานยนต์รับจ้าง และรถจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนอยู่ที่ 3,001 - 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมา 8,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.8 และ 6,001 - 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.2 น้อยกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.6 และ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

1.9 อาชีพของบิดา

จากการศึกษาพบว่า อาชีพของบิดาของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบอาชีพ รับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมา คือประกอบอาชีพ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 21.6 ประกอบอาชีพ ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 20.8 ประกอบอาชีพ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 16.9 และประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

1.10 อาชีพของมารดา

จากการศึกษาพบว่า อาชีพของมารดาของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบอาชีพ ค้าขายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมา คือประกอบอาชีพ รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 23.4 ประกอบอาชีพ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 18.6 ประกอบอาชีพ การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 18.2 และประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น แม่บ้าน และธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

1.11 พื้นที่ทำการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 55.8 และครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 44.2 โดยมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 20 ไร่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.2 มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 11 - 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.4 และมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 1 - 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

1.12 ประเภทของการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างทำการเกษตรประเภท สวนผลไม้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาทำการเกษตรประเภท ทำนา คิดเป็นร้อยละ 19.1 ทำการเกษตรประเภท ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.4 ทำการเกษตรประเภท อื่นๆ เช่นสวนยางพารา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 11.0 ทำการเกษตรประเภท เลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 8.8 ทำการเกษตรประเภท ปลูกผัก คิดเป็นร้อยละ 5.8 ทำการเกษตรประเภท ไม้ดอกไม้ประดับ คิดเป็นร้อยละ 5.8 และทำการเกษตรประเภท ประมง คิดเป็นร้อยละ 5.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

1.13 งานอดิเรก

จากการศึกษาพบว่า ฟังเพลง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.0 รองลงมา คือ ดูภาพยนตร์ คิดเป็นร้อยละ 17.0 เล่นอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 16.0 กีฬา คิดเป็นร้อยละ 13.7 อ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 13.0 เล่นดนตรี คิดเป็นร้อยละ 13.0 เที่ยวต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 6.5 และอื่นๆ เช่น เล่นเกม ดูทีวี คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 231)	ร้อยละ
เพศ	หญิง	134	58
	ชาย	97	42
	รวม	231	100
อายุ	20 - 21 ปี	108	46.8
	18 - 19 ปี	60	26.0
	22 - 23 ปี	58	25.1
	24 - 25 ปี	5	2.2
	รวม	231	100.0

$\bar{X} = 20.59$, $S.D = 1.43$, $Max = 25$, $Min = 18$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 231)	ร้อยละ
ชั้นปีที่กำลังศึกษา		
ชั้นปีที่ 4 และ ปี 2 ต่อเนื่อง	61	26.4
ชั้นปีที่ 3 และ ปี 1 ต่อเนื่อง	60	26.0
ชั้นปีที่ 2	57	24.7
ชั้นปีที่ 1	53	22.9
รวม	231	100.0
ภาควิชาที่กำลังศึกษา		
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร	54	23.4
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	36	15.6
ภาควิชาพืชสวน	36	15.6
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	35	15.2
ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง	31	13.4
ภาควิชาเทคนิคเกษตร	18	7.8
ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	12	5.2
ภาควิชาปฐพีวิทยา	9	3.9
รวม	231	100.0
ภูมิลำเนา		
กรุงเทพมหานคร	65	28.1
ภาคกลาง	40	17.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	38	16.5
ภาคตะวันออก	34	14.7
ภาคเหนือ	27	11.7
ภาคใต้	17	7.4
ภาคตะวันตก	10	4.3
รวม	231	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 231)	ร้อยละ
ที่พักอาศัยปัจจุบัน		
หอพักเอกชน	138	59.7
บ้าน	63	27.3
หอพักสถาบัน	30	13.0
อื่นๆ	0	0
รวม	231	100.0
การเดินทางมาสถานศึกษา*		
รถโดยสารประจำทาง	85	33.2
การเดิน	78	30.4
รถจักรยานยนต์	48	18.7
รถส่วนบุคคล	25	9.7
รถไฟ	13	5.0
อื่นๆ (รถจักรยานยนต์รับจ้าง , รถจักรยาน)	10	3.9
รวม	256	100.0
ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน		
3,001 - 6,000 บาท	119	51.5
8,001 - 10,000 บาท	48	20.8
6,001 - 8,000 บาท	42	18.2
น้อยกว่า 3,000 บาท	13	5.6
มากกว่า 10,000 บาท	9	3.9
รวม	231	100.0

หมายเหตุ * ตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 231)	ร้อยละ
อาชีพของบิดา		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	67	29.0
ค้าขาย	50	21.6
ทำการเกษตร	48	20.8
รับจ้าง	39	16.9
อาชีพอื่นๆ (ธุรกิจส่วนตัว)	27	11.7
รวม	231	100.0
อาชีพของมารดา		
ค้าขาย	65	28.1
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	54	23.4
รับจ้าง	43	18.6
ทำการเกษตร	42	18.2
อาชีพอื่นๆ (แม่บ้าน, ธุรกิจส่วนตัว)	27	11.7
รวม	231	100.0
พื้นที่ทำการเกษตร		
ไม่มี	129	55.8
มี	102	44.2
รวม	231	100.0
จำนวนพื้นที่ (กรณีที่มีพื้นที่ทำการเกษตร)		
	(n = 102)	
มากกว่า 20 ไร่	43	42.2
11 – 20 ไร่	31	30.4
1 – 10 ไร่	28	27.4
รวม	102	100.0

$\bar{x} = 13.23$, $S.D = 28.33$, $Max = 200$, $Min = 0$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 231)	ร้อยละ
ประเภทของการเกษตร*		
สวนผลไม้	39	28.6
ทำนา	26	19.1
ทำไร่	21	15.4
อื่นๆ (ยางพารา)	15	11.0
เลี้ยงสัตว์	12	8.8
ปลูกผัก	8	5.8
ไม้ดอกไม้ประดับ	8	5.8
ประมง	7	5.1
รวม	136	100.0
งานอดิเรก *		
ฟังเพลง	178	23.0
ดูภาพยนตร์	132	17.0
เล่นอินเทอร์เน็ต	124	16.0
กีฬา	106	13.7
อ่านหนังสือ	101	13.0
เล่นดนตรี	65	8.4
เที่ยวต่างจังหวัด	51	6.5
อื่นๆ (เล่นเกม ดูทีวี)	16	2.0
รวม	773	100.0

หมายเหตุ * ตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การรับรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 การรับรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักและรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 96.1 และผู้ที่ไม่รู้จักและรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงคิดเป็นร้อยละ 3.9 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนผู้ที่รู้จักและไม่รู้จักข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 231)	ร้อยละ
การรับรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง		
รู้จัก	222	96.1
ไม่รู้จัก	9	3.9
รวม	231	100.0

2.2 สาเหตุที่ยังไม่รับรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่รู้จักเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ไม่ได้ติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา คือ ไม่สนใจ คิดเป็นร้อยละ 16.7 อื่นๆ เช่น เฉยๆ และรู้เล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.7 ไม่ชอบ คิดเป็นร้อยละ 8.3 และไม่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 สาเหตุที่ยังไม่รับรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 9)	ร้อยละ
สาเหตุที่ยังไม่รับรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง *		
ไม่ได้ติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ	6	50.0
ไม่สนใจ	2	16.7
อื่นๆ (เฉยๆ และรู้เล็กน้อย)	2	16.7
ไม่ชอบ	1	8.3
ไม่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน	1	8.3
รวม	12	100.0

หมายเหตุ * ตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ระยะเวลาการรับรู้และรู้จักข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้และรู้จักข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง มีระยะเวลาการรับรู้มากกว่า 2 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมา คือ ระยะเวลาการรับรู้ 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.1 ส่วนระยะเวลาการรับรู้ 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.4 และมีการรับรู้น้อยกว่า 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 7.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ระยะเวลาการรับรู้และรู้จักข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 222)	ร้อยละ
ระยะเวลาการรับรู้และรู้จักข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง		
มากกว่า 2 ปี	96	43.2
1 ปี	58	26.1
2 ปี	52	23.4
น้อยกว่า 6 เดือน	16	7.2
รวม	222	100.0

2.4 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาพบว่า ช่องทางการรับรู้ที่กลุ่มตัวอย่างได้รู้จักเศรษฐกิจพอเพียง คือ รับรู้จากวิทยุโทรทัศน์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.6 รองลงมาคือ รับรู้จากอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 13.7 รับรู้จากหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 12.8 รับรู้จากหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 11.0 รับรู้จากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 9.9 รับรู้จากวารสาร/นิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 8.6 รับรู้จากการศึกษาด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 6.3 รับรู้จากวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 5.5 รับรู้จากนักวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 5.4 รับรู้จากแผ่นพับ/โปสเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 5.2 รับรู้จากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 4.6 และรับรู้อื่นๆ เช่น จากพ่อแม่ และงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 222)	ร้อยละ
ช่องทางการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง *		
วิทยุโทรทัศน์	162	15.9
อาจารย์	139	13.7
หนังสือ	130	12.8
หนังสือพิมพ์	112	11.0
อินเทอร์เน็ต	101	9.9
วารสาร/นิตยสาร	88	8.6
ศึกษาด้วยตนเอง	64	6.3
วิทยุกระจายเสียง	56	5.5
นักวิชาการ	55	5.4
แผ่นพับ/โปสเตอร์	53	5.2
เพื่อน	47	4.6
อื่นๆ (พ่อแม่ และงานต่างๆ)	6	0.5
รวม	1013	100.0

หมายเหตุ * ตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

2.5 สื่อที่ต้องการทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด

จากการศึกษาพบว่า สื่อที่กลุ่มตัวอย่างต้องการทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด คือ วิทยุโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 28.1 สื่อสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 20.8 ในรายวิชาที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 15.6 อื่นๆ เช่น บอร์ดนิเทศน์ คิดเป็นร้อยละ 1.7 และวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 สื่อที่ต้องการทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด

รายการ	จำนวนตัวอย่าง (n = 231)	ร้อยละ
วิทยุโทรทัศน์	75	32.5
อินเทอร์เน็ต	65	28.1
สื่อสิ่งพิมพ์	48	20.8
ในรายวิชาเรียน	36	15.6
อื่นๆ (บอร์ดนิเทศน์)	4	1.7
วิทยุกระจายเสียง	3	1.3
รวม	231	100.0

ตอนที่ 3 ความรู้ ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการประเมินความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใช้แบบทดสอบที่ประกอบด้วยคำถามจำนวน 20 ข้อ (ภาคผนวกที่ ข) โดยมีทางเลือก 2 คำตอบ คือ ถูก และผิด ในการให้คะแนนถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน และ ตอบผิดให้ 0 คะแนน

จากการศึกษา การประเมินความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.4 หรือคิดเป็นร้อยละ 82.0 ของคะแนนเต็ม (ตารางที่ 12) ซึ่งส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ในเกณฑ์สูง คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมา อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.7 และ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 12 ความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาต่อเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	จำนวนผู้ที่ตอบถูก (n = 231)	ร้อยละ	
		ถูก	ผิด
1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทาน แก่พลกนิกรชาวไทยในวันเฉลิมฉลองที่ทรงครองราชย์ สมบัติครบ 60 พรรษา	78	33.8	66.2
2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่นำมาใช้ได้ ในด้านการเกษตรเท่านั้น	205	88.7	11.3
3. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในระดับครอบครัว ไม่สามารถนำมาใช้ได้ในระดับชุมชนและประเทศได้	184	79.7	20.3
4. เศรษฐกิจพอเพียง คือการดำรงชีวิตหรือดำเนินชีวิตไป ในทางสายกลาง	218	94.4	5.6
5. เศรษฐกิจพอเพียง จะไม่มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้	179	77.5	22.5
6. “นายศรธรรม เป็นคนที่ตั้งใจทำงาน และยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน” แสดงให้เห็นว่านายศรธรรม นั้นได้ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	150	64.9	35.1
7. “นายชาคริต ถูกหวยจึงนำเงินที่ถูกหวยไปลงทุนเลี้ยง ไก่และปลูกพืช” แสดงให้เห็นว่านายชาคริตนั้นได้ ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	95	41.1	58.9
8. “นายรัฐภูมิ เป็นคนที่ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ และไม่ เที่ยวตามสถานเริงรมณ์ต่างๆ เพื่อเก็บเงินไว้ซื้อเสื้อผ้า และเครื่องใช้เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือที่ราคา แพง” แสดงให้เห็นว่านายรัฐภูมินั้นได้ปฏิบัติตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง	184	79.7	20.3
9. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาเศรษฐกิจที่ ยึดหลักการที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”	180	77.9	22.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	จำนวนผู้ที่ตอบถูก (n = 231)	ร้อยละ	
		ถูก	ผิด
10. การทำงานในบริษัทหรือทำธุรกิจก็สามารถนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ได้	219	94.8	5.2
11. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ 10 ได้นำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาประเทศ	198	85.7	14.3
12. ในระดับนักเรียนนักศึกษานั้นไม่สามารถนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้	189	81.8	18.2
13. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมุ่งเน้นให้คนมีความมั่งคั่งร่ำรวย	196	84.8	15.2
14. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นช่วยให้คนในชาติมีความสามัคคีต่อกันได้	218	94.4	5.6
15. ความมีเหตุมีผล เป็นส่วนสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	216	93.5	6.5
16. ผู้ที่นำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะต้องนำมาปรับใช้ให้เหมาะสม	221	95.7	4.3
17. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีคุณค่าทางจิตใจช่วยให้คนมีความสุขได้	220	95.2	4.8
18. หลักสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน	222	96.1	3.9
19. การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	218	94.4	5.6
20. การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการแบ่งอัตราส่วนพื้นที่ ออกเป็น 30 : 30 : 30 : 10	200	86.6	13.4

$\bar{x} = 16.40$, S.D = 2.66 , Min = 4 , Max = 20 หรือ คิดเป็นร้อยละ 82.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 ระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับความรู้ความเข้าใจ		จำนวนตัวอย่าง (n =231)	ร้อยละ
ระดับความรู้ความเข้าใจสูง	(17-20 คะแนน)	139	60.2
ระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง	(10-16 คะแนน)	87	37.7
ระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ	(ต่ำกว่า10 คะแนน)	5	2.2

ตอนที่ 4 ทศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษา พบว่า ทศนคติของนักศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 (ตารางที่ 14) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยในเชิงบวก และมีค่าค่อนข้างสูง โดยเป็นทศนคติในเชิงบวก ร้อยละ 75.3 และเป็นทศนคติในเชิงลบ ร้อยละ 24.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 14 ทศนคติของนักศึกษาต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย (n = 231)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงจะนำไปสู่การเกษตรแบบยั่งยืน	1.94	0.23
2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเพียงแนวทางและความคิดไม่สามารถนำมาใช้ได้จริง	1.63	0.68
3. คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆที่ทันสมัย จึงไม่จำเป็นที่จะต้องมีการเรียนการสอนในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	1.58	0.67
4. ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาอยู่ยังไม่ได้ทำงาน เลยไม่จำเป็นต้องนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ	1.63	0.64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย (n = 231)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
5. การที่ข้าพเจ้าไม่กินเหล้าและอบายมุขต่างๆถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1.38	0.65
6. ถ้าประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกคนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น	1.50	0.59
7. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถช่วยให้คนมีสภาพจิตใจดีขึ้นและทำให้เศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น	1.87	0.35
8. ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น	1.69	0.53
9. ในชีวิตประจำวัน ข้าพเจ้าได้นำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อยู่เสมอ	1.47	0.52
10. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ไม่ทันสมัยไม่เหมาะกับโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างปัจจุบัน	1.53	0.72
รวม	1.63	0.28

ตารางที่ 15 จำนวนนักศึกษากับทัศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ทัศนคติ	จำนวนตัวอย่าง (n = 231)	ร้อยละ
เชิงบวก (1.5 - 2.0)	174	75.3
เชิงลบ (0 - 1.49)	57	24.7
รวม	231	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำเอาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการ เช่น เพศ อายุ ชั้นปี ภาควิชา ค่าใช้จ่าย มาหาความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิธีการทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-square) โดยจำแนกกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 2กลุ่ม คือ ความรู้ความเข้าใจ ซึ่งแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับความรู้ความเข้าใจสูง ระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง และระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ กับทัศนคติซึ่งแบ่งได้เป็น ทัศนคติเชิงบวกและทัศนคติเชิงลบ ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานจะได้แสดงในตอนต่อไป

การทดสอบสมมติฐาน

เพื่อให้การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในรูปความถี่เป็นไปอย่างเหมาะสม จึงใช้ ไคสแควร์ (Chi-square) ในการทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ดังนี้

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้จำแนกเพศของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

เพศ	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ชาย	3 (3.1%)	42 (43.3%)	52 (53.6%)	97 (100.0%)
หญิง	2 (1.5%)	45 (33.6%)	87 (64.9%)	134 (100.0%)
$\chi^2 = 3.274$ $df = 2$ $Sig. = 0.195$				

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่เป็นเพศชาย มีระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ คิดเป็นร้อยละ 3.1 ในระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.3 ในระดับความรู้ความเข้าใจสูง คิดเป็นร้อยละ 53.6 ที่เป็นเพศหญิง ในระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ คิดเป็นร้อยละ 1.5 ในระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.6 ในระดับความรู้ความเข้าใจสูง คิดเป็นร้อยละ 64.9

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้จำแนกอายุของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 4 ช่วง คือ อายุระหว่าง 18 - 19 ปี อายุระหว่าง 20 - 21 ปี อายุระหว่าง 22 - 23 ปี และอายุระหว่าง 24 - 25 ปี รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

อายุ	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
18 - 19	4 (6.7%)	35 (58.3%)	21 (35.0%)	60 (100.0%)
20 - 21	1 (0.9%)	39 (36.1%)	68 (63.0%)	108 (100.0%)
22 - 23	- (0%)	13 (22.4%)	45 (77.6%)	58 (100.0%)
24 - 25	- (0%)	- (0%)	5 (100.0%)	5 (100.0%)
$\chi^2 = 30.787$ $df = 6$ $Sig. = 0.000$				

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.7 อายุระหว่าง 20 - 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.9 อายุระหว่าง 22 - 23 ปี และอายุระหว่าง 24 - 25 ปี ไม่มี ในระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.3 อายุระหว่าง 20 - 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.1 อายุระหว่าง 22 - 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.4 และอายุระหว่าง 24 - 25 ปี ไม่มี ในระดับความรู้ความเข้าใจสูง อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.5 อายุระหว่าง 20 - 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.0 อายุระหว่าง 22 - 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 77.6 และอายุระหว่าง 24 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 100.0

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความสัมพันธ์ กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้จำแนกชั้นปีของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 4 ชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 รวมกับ ปี 1 ต่อเนื่อง และชั้นปีที่ 4 รวมกับ ปี 2 ต่อเนื่อง รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ชั้นปี	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ชั้นปีที่ 1	4 (7.5%)	31 (58.5%)	18 (34.0%)	53 (100.0%)
ชั้นปีที่ 2	- (0%)	26 (45.6%)	31 (54.4%)	57 (100.0%)
ชั้นปีที่ 3 และปี 1 ต่อเนื่อง	- (0%)	18 (30.0%)	42 (70.0%)	60 (100.0%)
ชั้นปีที่ 4 และปี 2 ต่อเนื่อง	1 (1.6%)	12 (19.7%)	48 (78.7%)	61 (100.0%)

$\chi^2 = 33.750$ $df = 6$ $Sig. = 0.000$

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ อยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 7.5 ชั้นปีที่ 2 ไม่มี ชั้นปีที่ 3 รวมกับ ปี 1 ต่อเนื่อง ไม่มี และชั้นปีที่ 4 รวมกับ ปี 2 ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.6 ในระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง อยู่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 58.5 ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 45.6 ชั้นปีที่ 3 รวมกับ ปี 1 ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 30.0 และชั้นปีที่ 4 รวมกับ ปี 2 ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 19.7 ในระดับความรู้ความเข้าใจสูง อยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 34.0 ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 54.4 ชั้นปีที่ 3 รวมกับ ปี 1 ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 70.0 และชั้นปีที่ 4 รวมกับ ปี 2 ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 78.7

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความสัมพันธ์ กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้แบ่งภาควิชา ของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 8 ภาควิชา คือ ภาควิชาเทคนิคเกษตร ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร ภาควิชาปฐพีวิทยา ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ภาควิชาพืชสวน ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ภาควิชา	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
เทคนิคเกษตร	- (0%)	6 (33.3%)	12 (66.7%)	18 (100.0%)
เทคโนโลยีการ ผลิตพืช	2 (5.6%)	14 (38.9%)	20 (55.6%)	36 (100.0%)
เทคโนโลยีการ ผลิตสัตว์	1 (2.9%)	15 (42.9%)	19 (54.3%)	35 (100.0%)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ภาควิชา	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
บริหารธุรกิจ	2	20	32	54
เกษตร	(3.7%)	(37.0%)	(59.3%)	(100.0%)
รัฐวิทยา	-	4	5	9
	(0%)	(44.4%)	(55.6%)	(100.0%)
เทคโนโลยีการ	-	7	5	12
จัดการศัตรูพืช	(0%)	(58.3%)	(41.7%)	(100.0%)
พืชสวน	-	9	27	26
	(0%)	(25.0%)	(75.0%)	(100.0%)
วิทยาศาสตร์การ	-	12	19	31
ประมง	(0%)	(38.7%)	(61.3%)	(100.0%)

$$\chi^2 = 10.748 \quad df = 14 \quad \text{Sig.} = 0.706$$

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ อยู่ใน ภาควิชาเทคนิคเกษตร ไม่มี ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คิดเป็นร้อยละ 5.6 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 2.9 ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 3.7 ภาควิชารัฐวิทยา ไม่มี ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ไม่มี ภาควิชาพืชสวน ไม่มี และภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง ไม่มี ในระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง อยู่ในภาควิชาเทคนิคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 33.3 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คิดเป็นร้อยละ 38.9 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 42.9 ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 37.0 ภาควิชารัฐวิทยา คิดเป็นร้อยละ 44.4 ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ 58.3 ภาควิชาพืชสวน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง คิดเป็นร้อยละ 38.7 ในระดับความรู้ความเข้าใจสูง อยู่ในภาควิชาเทคนิคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 66.7 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คิดเป็นร้อยละ 55.6 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 54.3 ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 59.3 ภาควิชารัฐวิทยา คิดเป็นร้อยละ 55.6 ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ 41.7 ภาควิชาพืชสวน คิดเป็นร้อยละ 75.0 และภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง คิดเป็นร้อยละ 61.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้จำแนกค่าใช้จ่าย ของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 5 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 3,000 บาท 3,000 – 6,000 บาท 6,001 – 8,000 บาท 8,001 – 10,000 บาท และมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ค่าใช้จ่าย (บาท)	ระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
น้อยกว่า 3,000	1 (7.7%)	3 (23.1%)	9 (69.2%)	13 (100.0%)
3,000 – 6,000	2 (1.7%)	54 (45.4%)	63 (52.9%)	119 (100.0%)
6,001 – 8,000	- (0%)	15 (35.7%)	27 (64.3%)	42 (100.0%)
8,001 – 10,000	1 (2.1%)	11 (22.9%)	36 (75.0%)	48 (100.0%)
มากกว่า 10,000	1 (11.1%)	4 (44.4%)	4 (44.4%)	9 (100.0%)

$$\chi^2 = 15.195$$

$$df = 8$$

$$Sig. = 0.055$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ ค่าใช้จ่ายอยู่ในระหว่าง น้อยกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.7 ระหว่าง 3,000 – 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.7 ระหว่าง 6,001 – 8,000 บาท ไม่มี ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.1 และมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.1 ในระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง ค่าใช้จ่ายอยู่ในระหว่าง น้อยกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.1 ระหว่าง 3,000 – 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.4 ระหว่าง 6,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.7 ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.9 และมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 44.4 ในระดับความรู้ความเข้าใจสูง ค่าใช้จ่ายอยู่ในระหว่าง น้อยกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.2 ระหว่าง 3,000 – 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.9 ระหว่าง 6,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.3 ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.0 และมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 44.4

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้จำแนกเพศของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

เพศ	ทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง		รวม
	เชิงบวก	เชิงลบ	
ชาย	73 (75.3%)	24 (24.7%)	97 (100.0%)
หญิง	101 (75.4%)	33 (24.6%)	134 (100.0%)
$\chi^2 = 0.000$			df = 1
			Sig. = 0.984

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีทัศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในเชิงบวก เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75.3 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.4 มีทัศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในเชิงลบ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 24.7 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 24.6

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้จำแนกอายุของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 4 ช่วง คือ อายุระหว่าง 18 - 19 ปี อายุระหว่าง 20 - 21 ปี อายุระหว่าง 22 - 23 ปี และอายุระหว่าง 24 - 25 ปี รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

อายุ (ปี)	ทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง		รวม
	เชิงบวก	เชิงลบ	
18 - 19	32 (53.3%)	28 (46.7%)	60 (100.0%)
20 - 21	89 (82.4%)	19 (17.6%)	108 (100.0%)
22 - 23	49 (84.5%)	9 (15.5%)	58 (100.0%)
24 - 25	4 (80.0%)	1 (20.0%)	5 (100.0%)
$\chi^2 = 21.203$ $df = 3$ $Sig. = 0.000$			

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีทัศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในเชิงบวก อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.3 อายุระหว่าง 20 - 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 82.4 อายุระหว่าง 22 - 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.5 และอายุระหว่าง 24 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 80.0 ในเชิงลบ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.7 อายุระหว่าง 20 - 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.6 อายุระหว่าง 22 - 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.5 และอายุระหว่าง 24 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.0

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความสัมพันธ์ กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้ จำแนกชั้นปีของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 4 ชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 รวมกับ ปี 1 ต่อเนื่อง และชั้นปีที่ 4 รวมกับ ปี 2 ต่อเนื่อง รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ชั้นปี	ทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง		รวม
	เชิงบวก	เชิงลบ	
ชั้นปีที่ 1	26 (49.1%)	27 (50.9%)	53 (100.0%)
ชั้นปีที่ 2	44 (77.2%)	13 (22.8%)	57 (100.0%)
ชั้นปีที่ 3 และปี 1 ต่อเนื่อง	51 (85.0%)	9 (15.0%)	60 (100.0%)
ชั้นปีที่ 4 และปี 2 ต่อเนื่อง	53 (86.9%)	8 (13.1%)	61 (100.0%)

$$\chi^2 = 27.191 \quad df = 3 \quad Sig. = 0.000$$

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีทัศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในเชิงบวก อยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 49.1 ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 77.2 ชั้นปีที่ 3 รวมกับ ปี 1 ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 85.0 และชั้นปีที่ 4 รวมกับ ปี 2 ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 86.9 ในเชิงลบ อยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.9 ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 22.8 ชั้นปีที่ 3 รวมกับ ปี 1 ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.0 และชั้นปีที่ 4 รวมกับ ปี 2 ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.1

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความสัมพันธ์ กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5.9 ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชาของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้แบ่งภาควิชา ของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 8 ภาควิชา คือ ภาควิชาเทคนิคเกษตร ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร ภาควิชาปฐพีวิทยา ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ภาควิชาพืชสวน ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ภาควิชา	ทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง		รวม
	เชิงบวก	เชิงลบ	
เทคนิคเกษตร	15 (83.3%)	3 (16.7%)	18 (100.0%)
เทคโนโลยีการผลิตพืช	22 (61.1%)	14 (38.9%)	36 (100.0%)
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	26 (74.3%)	9 (25.7%)	35 (100.0%)
บริหารธุรกิจเกษตร	45 (83.3%)	9 (16.7%)	54 (100.0%)
ปฐพีวิทยา	7 (77.8%)	2 (22.2%)	9 (100.0%)
เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	8 (66.7%)	4 (33.3%)	12 (100.0%)
พืชสวน	28 (77.8%)	8 (22.2%)	26 (100.0%)
วิทยาศาสตร์การประมง	23 (74.2%)	8 (25.8%)	31 (100.0%)

$$\chi^2 = 7.069$$

$$df = 7$$

$$Sig. = 0.422$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีทัศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในเชิงบวก อยู่ใน ภาควิชาเทคนิคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 83.3 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คิดเป็นร้อยละ 61.1 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 74.3 ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 83.3 ภาควิชาปฐพีวิทยา คิดเป็นร้อยละ 77.8 ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ 66.7 ภาควิชาพืชสวน คิดเป็นร้อยละ 77.8 และภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง คิดเป็นร้อยละ 74.2 ในเชิงลบ อยู่ใน ภาควิชาเทคนิคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 16.7 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คิดเป็นร้อยละ 38.9 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 25.7 ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 16.7 ภาควิชาปฐพีวิทยา คิดเป็นร้อยละ 22.2 ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ 33.3 ภาควิชาพืชสวน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง คิดเป็นร้อยละ 25.8

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5.10 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง ได้จำแนกค่าใช้จ่าย ของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 5 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 3,000 บาท 3,000 – 6,000 บาท 6,001 – 8,000 บาท 8,001 – 10,000 บาท และมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป รายละเอียดความสัมพันธ์ แสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ค่าใช้จ่าย (บาท)	ทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง		รวม
	เชิงบวก	เชิงลบ	
น้อยกว่า 3,000	10 (76.9%)	3 (23.1%)	13 (100.0%)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ค่าใช้จ่าย (บาท)	ทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง		รวม
	เชิงบวก	เชิงลบ	
3,000 – 6,000	83 (69.7%)	36 (30.3%)	119 (100.0%)
6,001 – 8,000	35 (83.3%)	7 (16.7%)	42 (100.0%)
8,001 – 10,000	40 (83.3%)	8 (16.7%)	48 (100.0%)
มากกว่า 10,000	6 (66.7%)	3 (33.3%)	9 (100.0%)
$\chi^2 = 5.478$ $df = 4$ $Sig. = 0.242$			

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีทัศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง ในเชิงบวก ค่าใช้จ่ายอยู่ในระหว่างน้อยกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.9 ระหว่าง 3,000 – 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.7 ระหว่าง 6,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.3 ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.3 และมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.7 ในเชิงลบ ค่าใช้จ่ายอยู่ในระหว่างน้อยกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.1 ระหว่าง 3,000 – 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.3 ระหว่าง 6,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.7 ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.7 และมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.3

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ผลจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง จากปัจจัยด้าน เพศ อายุ ชั้นปี ภาควิชา ค่าใช้จ่าย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาหาความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย 2 ปัจจัยด้วยกันคือ อายุ และ ชั้นปี ซึ่งหมายความว่า การที่นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ และชั้นปี ที่แตกต่างกันก็จะมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันด้วย ส่วนปัจจัยด้าน เพศ ภาควิชา และค่าใช้จ่าย นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นหมายถึง การที่นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ภาควิชา และค่าใช้จ่าย ที่แตกต่างกันอย่างไรก็ตาม ก็จะมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมือนกันไม่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการรับรู้ในเรื่องนี้

กลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่มีการรับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ดีที่ควรปฏิบัติตามเมื่อปฏิบัติตามแล้ว ช่วยให้ชีวิตมีความสุข ช่วยให้เกิดความสมดุลทางเศรษฐกิจเพราะสอนให้รู้จักประหยัดอดออมสามารถปฏิบัติได้ทุกคน และยังช่วยให้คนไทยมีความสามัคคีต่อกัน และในส่วนของข้อเสนอแนะนั้นกลุ่มตัวอย่างได้เสนอไว้ว่า ควรนำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาปลูกฝังให้ให้คนได้รู้จักให้มากกว่านี้ เพื่อให้ประเทศชาติพัฒนายิ่งขึ้น เนื่องจากหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถปรับใช้ได้กับทุกคน ทุกหน่วยงาน แต่รัฐบาลหรือสื่อควรจริงจังในการประชาสัมพันธ์ และสนับสนุน อย่างสม่ำเสมอเพื่อคนไทยจะได้มีหลักยึดในการดำรงชีวิตอย่างไม่ฟุ่มเฟือย มีวิถีชีวิตที่อยู่ได้ด้วยตนเอง พออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน

วิจารณ์ผลการศึกษา

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สามารถแปรผลได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.0 เป็นเพศชาย ร้อยละ 42.0 มีอายุอยู่ในช่วง 20 – 21 ปี ร้อยละ 46.8 กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 และ ปี 2 ต่อเนื่อง ร้อยละ 26.4 กำลังศึกษาอยู่ในภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร ร้อยละ 23.4 ภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร อาศัยอยู่หอพักเอกชน ร้อยละ 59.7 มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 6,000 บาท ร้อยละ 51.5 งานอดิเรกคือการฟังเพลง ร้อยละ 23.0 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับการประเมินการรับรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้และรู้จักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีจำนวน 222 คน จาก 231 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 มีระยะเวลาในการรับรู้ มากกว่า 2 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43.2 ส่วนช่องทางในการรับรู้ส่วนมากรับรู้จากทาง วิทยุโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 15.9 จากข้อมูลข้างต้นจึงส่งผลให้ จำนวนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต่อเศรษฐกิจพอเพียง นั้นอยู่ในเกณฑ์ระดับ ความรู้ความเข้าใจที่สูง คิดเป็นร้อยละ 60.2 โดยเฉพาะข้อความที่ตอบถูกต้องมากที่สุด คือ หลักสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน คิดเป็นร้อยละ 96.1 ซึ่งข้อนี้เป็นข้อที่สำคัญที่ทุกคนควรรู้ เพราะ ถือเป็นแก่นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับสูง เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้และรู้จักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่มาก กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 และ ปี 2 ต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปีสุดท้าย โดยมีอายุอยู่ในช่วง 20 – 21 ปี สามารถเรียนรู้ได้ดี มีระยะเวลาในการรับรู้ มากกว่า 2 ปีขึ้นไปทำให้เข้าใจได้มากขึ้น ที่พักอาศัยส่วนใหญ่พักอาศัยในหอพักเอกชน ทำให้มีเวลาติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ มากเพราะหอพักเอกชนส่วนใหญ่ไม่ไกลจากสถานศึกษามากนัก ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่เสียเวลาในการเดินทางไป-กลับ ทำให้มีเวลารับข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและช่องทางในการรับรู้ส่วนใหญ่ รับรู้จากทาง วิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อที่สะดวกและรวดเร็ว และข้อมูลเหล่านี้มีส่วนช่วยให้ทัศนคติ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต่อเศรษฐกิจพอเพียง นั้นเป็นทัศนคติในเชิงบวกเช่นกัน แต่มีค่าไม่สูงมากนัก เพราะยังมีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่รับรู้และไม่รู้จักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่บ้าง จึงยังขาดความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดี สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างไม่รับรู้และไม่รู้จักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ไม่ได้ติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต และกลุ่มตัวอย่างก็ยังคงต้องการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มเติมอีก โดยต้องการรับทราบข้อมูลจากสื่อวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด ทั้งนี้ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรเป็นผู้ที่มีบทบาทหรือเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง จึงควรมีการส่งเสริมหรือประชาสัมพันธ์ในสื่อต่างๆ เช่น ทางวิทยุกระจายเสียงในสถานีที่ทางสถาบันได้จัดอยู่ และทางวิทยุโทรทัศน์ของสถาบัน หรือไม่อาจเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น วารสารวิชาการของคณะและของสถาบันเอง เพื่อแจกจ่ายให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กับนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร หรือมีการเสริมเข้าไปในวิชาเรียน จะทำให้ นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร มีความรอบรู้ เพื่อที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคมอีกด้วย

จากการศึกษา ความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทำให้ทราบว่าสื่อในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และอาจารย์ภายในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ฯลฯ เป็นต้น เหล่านี้มีส่วนสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendations)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความรู้อย่างละเอียด ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 231 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 2,310 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ในแต่ละภาควิชา เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง และแสดงค่าสถิติต่างๆ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด มีคำอธิบายและตีความหมายต่างๆ ในตาราง และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ภาควิชา และค่าใช้จ่าย โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ช่วยในการประมวลผล และกำหนดค่าความเชื่อมั่น ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.0 มีอายุระหว่าง 20 – 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.8 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 รวมชั้นปีที่ 2 (ต่อเนื่อง) คิดเป็นร้อยละ 26.4 ศึกษาอยู่ใน ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 23.4 มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 28.1พักอาศัยอยู่ในหอพักเอกชน คิดเป็นร้อยละ 59.7 การเดินทางมายังสถานศึกษาโดยรถประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 33.2 มีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนอยู่ระหว่าง 3,001 – 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.5 บิดาประกอบอาชีพ รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 29.0 มารดาประกอบอาชีพ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 28.1 ครอบครัวไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 55.8 ส่วนครอบครัวที่มีพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 44.2 โดยมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.2 ซึ่งทำการเกษตรประเภท สวนผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 28.6 และร้อยละ 23.0 ชอบฟังเพลงเป็นงานอดิเรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การรับรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้และรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 96.1 และผู้ที่ไม่รับรู้และรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงคิดเป็นร้อยละ 3.9 ซึ่งผู้ที่มีการรับรู้มีมากกว่าผู้ที่ไม่รับรู้ สาเหตุที่ไม่รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ไม่ได้ติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 50.0 ระยะเวลาในการรับรู้และรู้จักข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง มีระยะเวลาการรับรู้มากกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.2 ช่องทางการรับรู้ส่วนใหญ่มีการรับรู้จาก วิทยุโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 15.9 และสื่อที่ต้องการให้มีการนำเสนอเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง มากที่สุด คือ วิทยุโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 32.5

ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาต่อเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษา การประเมินความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.40 ซึ่งอยู่ในระดับที่ดี คือ นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มี ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 60.2 มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.7 มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 2.2

สำหรับข้อความที่กลุ่มตัวอย่างตอบได้ถูกต้องมากที่สุด ในด้านความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง คือ หลักสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน คิดเป็นร้อยละ 96.1 ข้อความที่รองลงมาคือ ผู้ที่นำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะต้องนำมาปรับใช้ให้เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.7 และข้อความถัดมาคือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีคุณค่าทางจิตใจช่วยให้คนมีความสุขได้ คิดเป็นร้อยละ 95.2 ส่วนข้อความที่กลุ่มตัวอย่างตอบได้ถูกต้องน้อยที่สุด ในด้านความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยในวันเฉลิมฉลองที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 พรรษา คิดเป็นร้อยละ 33.8 ข้อความที่รองลงมาคือ “นายชาคริต ถูกหวยจึงนำเงินที่ถูกหวยไปลงทุนเลี้ยงไก่และปลูกพืช” แสดงให้เห็นว่านายชาคริตนั้นได้ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 41.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนคติของนักศึกษาต่อเศรษฐกิจพอเพียง

ทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จากการศึกษพบว่า ทัศนคติของนักศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยในเชิงบวก สำหรับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดของข้อความ คือ การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงจะนำไปสู่การเกษตรแบบยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 ทัศนคติรองลงมา คือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถช่วยให้คนมีสภาพจิตใจดีขึ้นและทำให้เศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 และทัศนคติรองถัดลงมา คือ ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.69 สำหรับข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การที่ข้าพเจ้าไม่กินเหล้าและอบายมุขต่างๆถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.38 และจากการศึกษาทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เมื่อพิจารณาจากจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่จะเป็นทัศนคติในเชิงบวก คิดเป็นร้อยละ 75.3 และเป็นทัศนคติในเชิงลบ คิดเป็นร้อยละ 24.7

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้เสนอ ความคิดเห็นไว้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ดีที่ควรปฏิบัติตามเมื่อปฏิบัติตามแล้ว ช่วยให้ชีวิตมีความสุข ช่วยให้เกิดความสมดุลทางเศรษฐกิจเพราะสอนให้รู้จักประหยัดอดออมสามารถปฏิบัติได้ทุกคน และยังช่วยให้คนไทยมีความสามัคคีต่อกัน และในส่วนของข้อเสนอแนะนั้นกลุ่มตัวอย่างได้เสนอไว้ว่า ควรนำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาปลูกฝังให้ให้คนได้รู้จักให้มากกว่านี้เพื่อให้ประเทศชาติพัฒนายิ่งขึ้น เนื่องจากหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถปรับใช้ได้กับทุกคน ทุกหน่วยงาน แต่รัฐบาลหรือสื่อควรจริงจังในการประชาสัมพันธ์ และสนับสนุน อย่างสม่ำเสมอเพื่อคนไทยจะได้มีหลักยึดในการดำรงชีวิตอย่างไม่ฟุ่มเฟือย มีวิถีชีวิตที่อยู่ได้ด้วยตนเอง พออยู่พอกินไม่เดือดร้อน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง มีปัจจัยที่ศึกษาประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปี ภาควิชา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าใช้จ่าย มาหาความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิธีการทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย 2 ปัจจัยด้วยกันคือ อายุ และ ชั้นปี ซึ่งหมายความว่า การที่นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ และชั้นปี ที่แตกต่างกันก็จะมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันด้วย ส่วนปัจจัยด้าน เพศ ภาควิชา และค่าใช้จ่าย นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นหมายถึง การที่นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ภาควิชา และค่าใช้จ่าย ที่แตกต่างกันอย่างไรก็ตาม ก็จะมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมือนกันไม่แตกต่างกัน

ปัญหาจากการดำเนินงานวิจัย

จากข้อมูลการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ปัญหาที่พบ คือ ผู้ทำการวิจัยใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถามช้ากว่ากำหนดทำให้มีเวลาเก็บแบบสอบถามจำกัด ซึ่งในการเก็บแบบสอบถามควรเลือกเวลาและสถานที่ให้เหมาะสมกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะจากผลดำเนินงานวิจัย

จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีอายุระหว่าง 24-25 ปี และอยู่ในชั้นปีที่ 4 และปี 2 ต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับที่สูง และมีทัศนคติในเชิงบวก ต่อเศรษฐกิจพอเพียง แต่ตรงกันข้ามกับ นักศึกษาที่มีอายุน้อย และอยู่ในชั้นปีแรกๆ ซึ่งยังมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับที่ต่ำ และมีทัศนคติในเชิงลบ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงอยู่บ้าง รวมไปถึงบางภาควิชาที่ยังมีความรู้ความเข้าใจในเกณฑ์ที่ต่ำ มีทัศนคติในเชิงลบ ดังนั้นในการที่จะปรับเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับที่สูง และมีทัศนคติในเชิงบวกมากขึ้นจะต้องมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแก่กลุ่มนักศึกษาที่มีอายุน้อยเป็นหลัก โดยสถานศึกษาและภาครัฐสามารถดำเนินการด้วยการบรรจุเข้าเป็นหลักสูตรการศึกษาหรือกิจกรรมทางการศึกษา ในโรงเรียนจนถึงระดับมหาวิทยาลัย เพื่อให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้ซึมซับ รูปแบบ หลักการ และความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การเขียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษากลุ่มเป้าหมายอื่น เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรทั้งหมด ว่ามีความรู้ความเข้าใจ ต่อเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด ควรส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น มีการปรับปรุงช่องทางการรับรู้ ที่ง่ายต่อการเข้าใจ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะเศรษฐกิจพอเพียงกำลังได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2539. **ทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับการใช้น้ำและการพัฒนาการเกษตร.**
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองวิชาการ ศูนย์หนังสือราชภัฏพระนคร. 2546. **การเกษตรผสมผสาน และการพัฒนา
ครอบครัวตามแนวพระราชดำริ.** กรุงเทพฯ : พระนครแกรนด์วิวาอาคารฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิตที่พอเพียง.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ร่วม
ด้วยช่วยกัน.
- คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์. 2546. **เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง
กับการวิเคราะห์ความหมายของนักเศรษฐศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ฉลอง โชติกะคาม. 2538. **การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน เพื่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร.**
กรุงเทพฯ : กรมแผนที่ทหาร.
- ชัชวาลย์ ทัดศิริข. 2549. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://www.th.wikipedia.org/>
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. 2541. **ทฤษฎีใหม่ มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด.** กรุงเทพฯ : สุขุมและบุตร.
- ทิติยา สุวรรณชฎ. 2520. **ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรม.** วารสารพัฒนบริหาร
ศาสตร์.17(10): 602-603.
- ณรงค์ ใจคำ. 2543. **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบความปลอดภัยในโรงงาน
อุตสาหกรรม : กรณีศึกษาพนักงานซ่อมบำรุงรักษาบริษัทซีเมนต์ จำกัด ใน
โครงการรถไฟฟ้า บีทีเอส. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ.**
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2534. **พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยาขั้นสูง.** กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ถวิล ธาราโภชน. 2526. **จิตวิทยาสังคม.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- นิพนธ์ คันธเสวี. 2521. **สรุปรายงานการวิจัยการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนคติของคน
ไทยที่มีต่อทหารอเมริกันประจำประเทศไทย.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2540. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่2.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ประนอม สโรชมาน. 2524. **จิตวิทยาทั่วไป ฉบับที่ 2**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2542. **ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ปิยบุตร หล่อไกรเลิศ. 2547. **เกษตรกรรมทางเลือก**. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- พิชัย อุทัยเชษฐ. 2535. **ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม : กรณีศึกษาประชาชนในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ.
- พระมหาศิริวัฒน์ อริยเมธี. 2549. **วิเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากมุมมองของพระพุทธศาสนา**. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- มณูญกฤต รูปขจร. มปป. **การประชุมนิเทศน์และติดตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ**. สระบุรี : โรงพิมพ์สระบุรี.
- 2542. **การดำเนินงานทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริ จ.สระบุรี กับเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์**. กรุงเทพฯ : สำนักงานจังหวัดสระบุรี.
- มนีวรรณ ฉัตรอุทัย. 2542. "ทฤษฎีใหม่ในแง่มุมมองการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์". น. 219. **ทฤษฎีใหม่ในแง่มุมมองการบริหารการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2544. **ตามรอยพระยุคลบาทสู่เศรษฐกิจพอเพียงมิติใหม่ของการพัฒนา เศรษฐกิจเกษตร**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2543. **รายงานการศึกษาการทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ การจัดการน้ำและที่ดินเพื่อการเกษตร**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานา.
- มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. 2544. **รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงและประชาคม**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพัฒนาไท.
- มูลนิธิชุมชนอีสาน. 2543. **รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและประชาคม พ.ศ. 2542-2543**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพัฒนาไท.
- "วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ความรู้". 2549. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://th.wikipedia.org/wiki>.
- ลักขณา สริวัฒน์. 2530. **จิตวิทยาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- สุชา จันท์น้อม และ สุรางค์จันท์ จันท์น้อม. 2521. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิตยา.
- โสภา ชูพิกุลชัย. 2521. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุภาพ วาดเขียน. 2524. การประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร เทพสิทธิ์า. 2546. การเดินตามรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียง ช่วยแก้ปัญหาความยากจนและการทุจริต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์.
- สมัย จิตหมวด. 2520. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รามคำแหง.
- สรรเสริญ วงศ์ช่อม. 2544. เศรษฐกิจพอเพียง : พื้นฐานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. นนทบุรี : เพชรรุ่งการพิมพ์.
- สุรศักดิ์ ม่วงมูล. 2542. ความเข้าใจของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ศึกษาศาสตร์ อุดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542 เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ.
- ไสว อ้าทอง. 2546. ทศนคติของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.
- อุทุมพร จามรมาน. 2537. ทฤษฎีการวัดทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ฟีนีฟลับลิชซิง.
- อุดมพร ธมรธรรม. 2549. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แสงดาว.
- อนุชาติ พวงลำลือ. 2545. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและประชาคมจังหวัด 2542. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพัฒนาไท.
- อภิชัย พันธเสน และคณะ. 2546. การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง กับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนการวิจัย.
- อภิสิทธิ์ อารงวรากล. 2544. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพัฒนาไท.
- อรสุดา เจริญรัต. 2546. เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีจำกัด.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Mean	Std Dev	Cases
1. V31	.4333	.5040	30.0
2. V32	.7667	.4302	30.0
3. V33	.8000	.4068	30.0
4. V34	.9000	.3051	30.0
5. V35	.7333	.4498	30.0
6. V36	.6333	.4901	30.0
7. V37	.4000	.4983	30.0
8. V38	.7667	.4302	30.0
9. V39	.7667	.4302	30.0
10. V310	.9333	.2537	30.0
11. V311	.9333	.2537	30.0
12. V312	.7333	.4498	30.0
13. V313	.8333	.3790	30.0
14. V314	.9000	.3051	30.0
15. V315	1.0000	.0000	30.0
16. V316	.9333	.2537	30.0
17. V317	1.0000	.0000	30.0
18. V318	.9667	.1826	30.0
19. V319	.9333	.2537	30.0
20. V320	.9667	.1826	30.0

N of

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	Variables
SCALE	16.3333	6.0230	2.4542	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
V31	15.9000	6.0241	-.1031	.6582
V32	15.5667	4.5989	.6716	.5192
V33	15.5333	5.0851	.4210	.5664
V34	15.4333	5.9782	-.0324	.6267
V35	15.6000	4.5241	.6776	.5144
V36	15.7000	6.0103	-.0947	.6549
V37	15.9333	5.8575	-.0343	.6458
V38	15.5667	5.4264	.2053	.6010
V39	15.5667	6.5299	-.3147	.6778
V310	15.4000	5.4897	.3945	.5830
V311	15.4000	5.5586	.3344	.5889
V312	15.6000	4.8000	.5179	.5455
V313	15.5000	4.6724	.7365	.5183
V314	15.4333	5.2885	.4570	.5708
V315	15.3333	6.0230	.0000	.6136
V316	15.4000	5.5586	.3344	.5889
V317	15.3333	6.0230	.0000	.6136
V318	15.3667	6.1713	-.2002	.6299
V319	15.4000	5.5586	.3344	.5889
V320	15.3667	5.7575	.2650	.5993

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .6119

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Mean	Std Dev	Cases
1. V41	1.9000	.3051	30.0
2. V42	.3333	.5467	30.0
3. V43	.5333	.6814	30.0
4. V44	.4333	.6789	30.0
5. V45	1.1667	.7915	30.0
6. V46	1.6000	.4983	30.0
7. V47	1.8333	.4611	30.0
8. V48	1.8000	.4068	30.0
9. V49	1.3333	.5467	30.0
10. V410	.6667	.8023	30.0
N of			
Statistics for	Mean	Variance	Std Dev Variables
SCALE	11.6000	7.6966	2.7743 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
V41	9.7000	7.6655	-.0367	.6231
V42	11.2667	6.6161	.2779	.5785
V43	11.0667	5.6506	.4882	.5181
V44	11.1667	6.2126	.3023	.5724
V45	10.4333	6.3920	.1695	.6170
V46	10.0000	7.0345	.1566	.6029
V47	9.7667	6.9437	.2223	.5903
V48	9.8000	6.7172	.3859	.5644
V49	10.2667	6.2023	.4390	.5421
V410	10.9333	5.6506	.3676	.5538

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 10

Alpha = .6040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ความรู้ความเข้าใจต่อเศรษฐกิจพอเพียง
ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อผู้วิจัย นายปฐมพงศ์ ชุมทอง

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ประเมินการรับรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ประเมินความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 4 ทศนคติของนักศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

3. กรุณาอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอนของแบบสอบถามให้ละเอียดและตอบแบบสอบถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่จะนำไปประกอบงานวิจัยซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

ขอขอบพระคุณทุกท่านในการตอบแบบสอบถาม

ปฐมพงศ์ ชุมทอง

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย   ( ) หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่.....

4. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาอยู่ในภาควิชา

( ) เทคนิคเกษตร	( ) เทคโนโลยีการผลิตพืช
( ) เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	( ) บริหารธุรกิจเกษตร
( ) ปฐพีวิทยา	( ) เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช
( ) พืชสวน	( ) วิทยาศาสตร์การประมง

5. ภูมิลำเนา

( ) กรุงเทพฯ	( ) ภาคเหนือ
( ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	( ) ภาคตะวันออก
( ) ภาคตะวันตก	( ) ภาคกลาง
( ) ภาคใต้	

6. ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่ที่

( ) หอพักสถาบัน	( ) หอพักเอกชน
( ) บ้าน	( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. ท่านเดินทางมาสถานศึกษาด้วยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) เดิน	( ) รถไฟ
( ) รถโดยสารประจำทาง	( ) รถส่วนบุคคล
( ) รถจักรยานยนต์	( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. ค่าใช้จ่ายของท่านในแต่ละเดือน

( ) น้อยกว่า 3,000 บาท	( ) 3,000 – 6,000 บาท
( ) 6,001 – 8,000 บาท	( ) 8,001– 10,000 บาท
( ) มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. อาชีพของบิดา

- ( ) รับราชการ ( ) ค้าขาย
 ( ) ทำการเกษตร ( ) รับจ้าง
 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

10. อาชีพของมารดา

- ( ) รับราชการ ( ) ค้าขาย
 ( ) ทำการเกษตร ( ) รับจ้าง
 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

11. ครอบครัวของท่านมีพื้นที่ทำการเกษตรหรือไม่

- ( ) มี มีจำนวน.....ไร่ (กรุณาตอบข้อ 12-13)
 ( ) ไม่มี (ข้ามไปข้อ 13.)

12. จากข้อ 11. หากครอบครัวของท่านทำการเกษตร ทำอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) ปลูกผัก ( ) สวนผลไม้
 ( ) เลี้ยงสัตว์ ( ) ประมง
 ( ) ทำนา ( ) ทำไร่
 ( ) ไม้ดอกไม้ประดับ ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

13. งานอดิเรก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) เล่นดนตรี ( ) กีฬา
 ( ) ดูภาพยนตร์ ( ) ฟังเพลง
 ( ) เที่ยวต่างจังหวัด ( ) อ่านหนังสือ
 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ประเมินการรับรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

14. ท่านรู้จักและรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่
- ( ) รู้ (กรุณาตอบข้อ 16-18)
- ( ) ไม่รู้ (กรุณาตอบข้อ 15)
15. สาเหตุที่ท่านไม่รู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) ไม่สนใจ
- ( ) ไม่ชอบ
- ( ) เศรษฐกิจพอเพียงไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
- ( ) ไม่ได้ติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....
16. ท่านรู้จักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมานานเท่าไร
- ( ) น้อยกว่า 6 เดือน ( ) 1 ปี
- ( ) 2 ปี ( ) มากกว่า 2 ปีขึ้นไป
17. ท่านรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) ศึกษาด้วยตนเอง ( ) เพื่อน
- ( ) อาจารย์ ( ) นักวิชาการ
- ( ) วารสาร/นิตยสาร ( ) วิทยุกระจายเสียง
- ( ) วิทยุโทรทัศน์ ( ) อินเทอร์เน็ต
- ( ) หนังสือ ( ) หนังสือพิมพ์
- ( ) แผ่นพับ/โปสเตอร์ ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....
18. ในกรณีที่ท่านต้องการทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มเติมท่านอยากทราบข้อมูลจากสื่อใดมากที่สุด
- ( ) สื่อสิ่งพิมพ์ ( ) วิทยุกระจายเสียง
- ( ) วิทยุโทรทัศน์ ( ) อินเทอร์เน็ต
- ( ) ในรายวิชาที่เรียน ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ของนักศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง .....หน้าข้อความที่ท่านคิดว่า ถูก
 โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง .....หน้าข้อความที่ท่านคิดว่า ผิด

- ..... 1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานแก่พลกนิกรชาวไทยในวันเฉลิมฉลองที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 พรรษา
- ..... 2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่นำมาใช้ได้ในการเกษตรเท่านั้น
- ..... 3. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในระดับครอบครัวไม่สามารถนำมาใช้ได้ในระดับชุมชนและประเทศ
- ..... 4. เศรษฐกิจพอเพียง คือการดำรงชีวิตหรือดำเนินชีวิตไปในทางสายกลาง
- ..... 5. เศรษฐกิจพอเพียง จะไม่มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้
- ..... 6. “นายศรธรรม เป็นคนที่ตั้งใจทำงาน และยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน” แสดงให้เห็นว่านายศรธรรมนั้นได้ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ..... 7. “นายชาคริต ถูกหวยจึงนำเงินที่ถูกหวยไปลงทุนเลี้ยงไก่และปลูกพืช” แสดงให้เห็นว่านายชาคริตนั้นได้ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ..... 8. “นายรัฐภูมิ เป็นคนที่ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ และไม่เที่ยวตามสถานบันเทิงมต่าง ๆ เพื่อเก็บเงินไว้ซื้อเสื้อผ้า และเครื่องใช้เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือที่ราคาแพง” แสดงให้เห็นว่านายรัฐภูมินั้นได้ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ..... 9. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาเศรษฐกิจที่ยึดหลักการที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”
- ..... 10. การทำงานในบริษัทหรือทำธุรกิจก็สามารถนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์หรือการสงวนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ..... 11. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ 10 ได้นำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาประเทศ
- ..... 12. ในระดับนักเรียนนักศึกษานั้นไม่สามารถนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้
- ..... 13. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมุ่งเน้นให้คนมีความมั่งคั่งร่ำรวย
- ..... 14. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นช่วยให้คนในชาติมีความสามัคคีต่อกันได้
- ..... 15. ความมีเหตุมีผล เป็นส่วนสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ..... 16. ผู้ที่นำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะต้องนำมาปรับใช้ให้เหมาะสม
- ..... 17. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีคุณค่าทางจิตใจช่วยให้คนมีความสุขได้
- ..... 18. หลักสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน
- ..... 19. การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ..... 20. การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการแบ่งอัตราส่วนพื้นที่ ออกเป็น 30 : 30 : 30 : 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ทศนคติต่อเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงจะนำไปสู่การเกษตรแบบยั่งยืน			
2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเพียงแนวทางและความคิดไม่สามารถนำมาใช้ได้จริง			
3. คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆที่ทันสมัย จึงไม่จำเป็นที่จะต้องมีการเรียนการสอนในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง			
4. ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาอยู่ยังไม่ได้ทำงาน เลยไม่จำเป็นต้องนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ			
5. การที่ข้าพเจ้าไม่กินเหล้าและอบายมุขต่างๆถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			
6. ถ้าประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกคนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น			
7. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถช่วยให้คนมีสภาพจิตใจดีขึ้นและทำให้เศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น			
8. ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น			
9. ในชีวิตประจำวัน ข้าพเจ้าได้นำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อยู่เสมอ			
10. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ไม่ทันสมัยไม่เหมาะกับโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างปัจจุบัน			

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

.....
 .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

แผนการดำเนินงานและงบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

แผนการดำเนินงาน

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแผนการดำเนินงานดังรายละเอียดตารางที่ 26

ตารางที่ 26 แผนการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงาน / ระยะเวลา	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
จัดทำโครงร่างปัญหาพิเศษ	←————→					
สร้างแบบสอบถาม			←————→			
เก็บรวบรวมข้อมูล				←————→		
วิเคราะห์ แปรผลข้อมูล และจัดทำรูปเล่ม					←————→	
สอบปัญหาพิเศษและจัดทำรูปเล่มฉบับสมบูรณ์						←————→

งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

งบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต่อเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

1. ค่ารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 800 บาท
2. ค่าใช้จ่ายเรื่องแบบสอบถาม 600 บาท
3. ค่าใช้จ่ายในการทำรูปเล่มเอกสาร 500 บาท
4. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ 500 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้